

DOLENJSKI LIST

GLASILO SOCIALISTIČNE ZVEZE DELOVNEGA LJUDSTVA OKRAJEV NOVO MESTO IN KOČEVJE

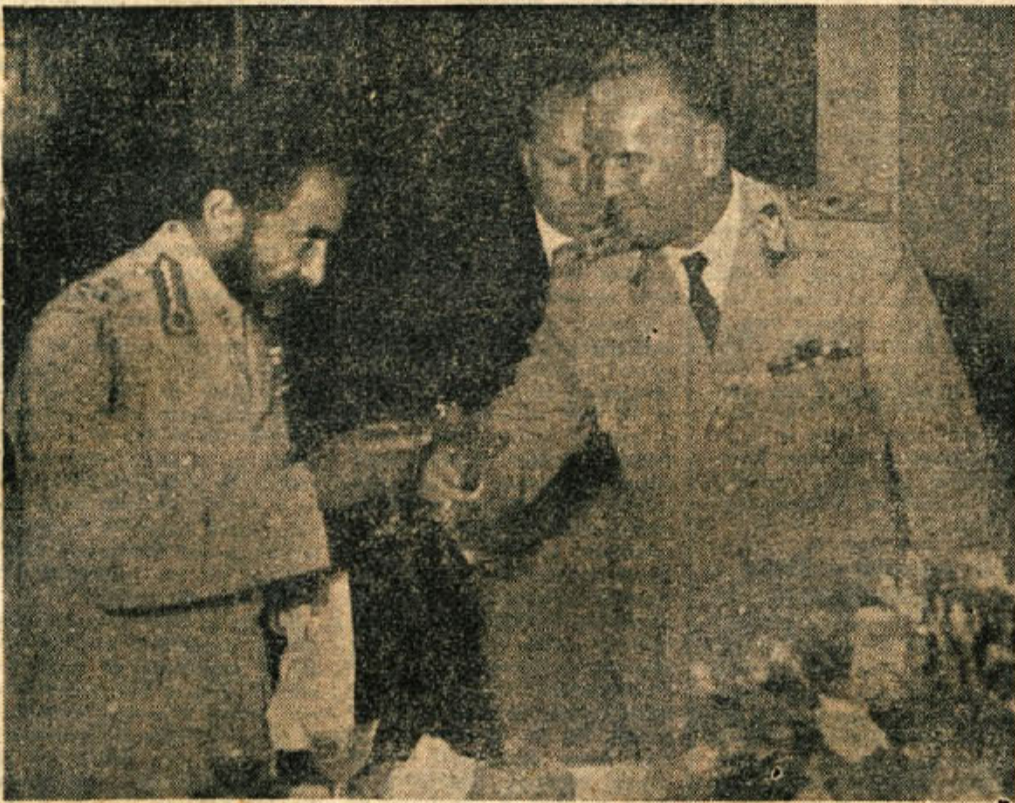
Lastnika in izdajatelj: Okrajna odbora SZDL Novo mesto in Kočevje. — Izhaja vsak petek. Posamezna številka 10 din. Letna naročnina 480 din, polletna 240 din, četrtletna 120 din; plačljiva je vnaprej. Za inozemstvo 900 din ali 3 ameriške dolarje. — Tekoči račun pri Mestni hranilnici v Novem mestu, št. 616-H-T-24.

Štev. 50 (301)

Leto VI.

NOVO MESTO, 16. DECEMBRA 1955

Urejuje uredniški odbor. Odgovorni urednik Tone Gošnik. Naslov uredništva in uprave: Novo mesto, Cesta komandanta Staneta 25. Poštni predal: Novo mesto 33. Telefon uredništva in uprave št. 127. Rokopisov ne vračamo. Tiska Časopisno-založniško podjetje »Slov. poročevalce« v Ljubljani. Za tisk odgovarja Franc Plevel.

Dva velika borca proti fašizmu in zaveznika v boju za mir, enakopravnost med državami in za napredek svojih narodov sta se tudi našli v prestolnici prijateljske Etopije. Maršala Tita je sprejel cesar Haile Selassie predvčeršnjim v Adis Abebi z vsemi slovesnostmi in največjimi državnimi častmi.

S SEJE OKRAJNEGA LJUDSKEGA ODBORA V NOVEM MESTU

Le s skrajnim varčevanjem bo moč uravnovesiti proračun

9. decembra sta bili v Novem mestu seji okrajnega zbora in okrajnega zbora proizvajalcev. Sejam so prisostvovali tudi ljudski poslanci.

Na ločenih sejah sta oba zbora najprej obravnavala in sklepala o vrsti tekočih nalog. Med drugim sta sprejela odlok o dopolnitvi plačil in položajnih dodatkih uslužbenec in delavcev OLO, potrdila sta z nekaterimi dopolnitvami odloke občinskih ljudskih odborov o notranji organizaciji in sistemizaciji delovnih mest občinskih ljudskih odborov ter dopolnitvi in položajnih dodatkih uslužbenec in delavcev v območju okraja, sprejela sta odlok o razmejitvi lovščine v območju okrajne lovske zveze Novo mesto, s pripombami in načelu potrdila odloka občine

Kostanjevica in Semič o likvidaciji gostinskih podjetij ter rešila še vrsto tekočih upravnih zadev. Dnevni red za seji obeh zborov je obsegal nad 40 točk. Za različne sklepe o posameznih točkah dnevnega reda na ločenih sejah obeh zborov je naša enotno rešitev poslovna komisija obeh zborov in njih dala potrditi na skupni seji.

Sklade je treba črpati šele potem, ko bodo ustvarjeni!

Takoj po končanih ločenih sejah obeh zborov je bila 4. redna skupna seja OLO Novo mesto, ki jo je vodil predsednik Franc Pirkovič. V prvi točki dnevnega reda je poročal predsednik Sveta za gospodarstvo OLO za 1955, stanju proračuna dosedanjega OLO Crnomelj in OLO Novo mesto. Oba proračuna tečeta namreč do konca leta 1955 ločeno.

V okraju Novo mesto so bili dohodki predvideni v višini 693.302.000 din, predvidoma pa bodo ustvarjeni le v višini 684.307.000 din. To pomeni, da bodo dohodki do konca leta manjši za 28.995.000 din kot so bili predvideni. To zmanjšanje dohodkov prizadene proračun OLO za 13.673.000 din, proračun občine za 2.500.000 din, kreditni sklad okraja za 2.011.000 din, stanovanjski sklad za 14.163.000 din in kmetijski za 670.000 din.

Večji dohodki kot je bilo predvideno bodo od zemljinar in državnih taks, potem razni dohodki iz gospodarstva in nekaj viškov dobička gospodarskih organizacij za leto 1954. Manjši dohodki bodo predvsem od gradbenih podjetij ter dohodki uradov in ustanov. Gradbena podjetja so med letom prevzemala dela na licitacijah, s čimer se je zmanjšal dobiček pri izvršitvi del. Okrajni proračun tudi bremene stroški vzdrževanja okrajnih ustanov, za katere bi bili dolžni prispevati v sorazmernu ostali okraj, pa navzlic obljubam tega niso storili. Tudi dohodki od davščin ne bodo do konca leta ustvarjeni v predvideni vsoti.

V Beli krajini položaja ne bo moč rešiti brez pomoči republike

Finančni položaj je v vsem OLO Crnomelj še znatno težji. V

celoti znaša primankljaj na dohodkih 31.934.000 din, skupno z neplačanimi računi in v plačila zapadlimi posojili pa znaša primanjkljaj 80.060.500 din. Ker je OLO Crnomelj znaten del svojih proračunskih potreb kril iz dotacij republike, tega primanjkljaja ne more kriti iz lastnih virov. Tudi OLO Novo mesto mu zaradi nastalega položaja ne more pomagati. Predsedstvo OLO je zato celotno problematiko predložilo izvršnemu svetu LRS.

Izpad v dohodkih bivšega OLO Crnomelj je prevsem zaradi napačno planiranih dohodkov posameznih podjetij. Ti so bili predvideni na osnovi razširjene proizvodnje, ki bo izvedena med letom. Ta razširitev pa se je zavlekla preko roka, zato tudi dohodki niso bili ustvarjeni. Tudi investicije je OLO izvajal dokaj široko, v pritikovanju republiške pomoči v taki meri kot prejšnje leto, toda ta pomoč je bila manjša. Zaradi tega je ostalo precej računov za investicije neplačanih, oziroma so bili plačani s kratkoročnimi posojili.

Nujno je bilo treba znižati izdatke

Gospodarski svet in proračunska komisija novega OLO sta po proučitvi nastalega finančnega položaja predlagala ukrepe, da se stanje popravi. Potrebno je bilo takoj ustaviti nekatere izdatke, odnosno zmanjšati predvidene postavke, ki niso bile še izčrpane. Tako so bili v prejšnjem okraju Novo mesto zmanjšani zneski za elektrifikacijo podeželja, za razna komunalna dela in negospodarske investicije, s čimer bi bili izdatki znižani za 31.942.000 din. Hkrati pa sta Svet za gospodarstvo in komisija za proračun predlagala odobritev prekrasnih izdatkov Svetu za zdravstvo in socialno politiko zaradi povišanja oskrbnih dni v bolnišnicah in domovih za 16.797.000 din. Prav tako bo v bivšem OLO Crnomelj z zmanjšanjem negospodarskih investicij in ustavitvijo nekaterih del prihranjeno 14.940.000 din.

573 odgovorov na anketo

Do vključno 12. decembra smo dobili v uredništvo 573 odgovorov na nagradno anketo, ki smo jo razpisali 25. novembra. Izid žrebanja in razdelitev nagrad bo objavljen v prihodnji številki Dolenjskega lista, podatki ankete pa konec tega meseca.

REŠITEV NAGRADNE KRIŽANKE

Ob objavljenju v prihod. številki Do roka smo dobili 182 rešitev; razdelitev nagrad bo objavljena 23. decembra. V noveletni številki bo objavljena nova nagradna križanka z lepimi denarnimi in knjižnimi dobicki.

DECEMBER - MESEC »DOLENJSKEGA LISTA«

Do 12. decembra:

420 NOVIH NAROČNIKOV

Začetek enomesečne akcije za povečanje števila naročnikov našega lista je po zaslugi številnih prosvetnih delavcev, nekaterih sindikalnih podružnic in posameznikov pokazal doslej pravi lep uspeh: od 1. do vključno 12. decembra se je na list naročilo 420 novih naročnikov, od tega: v okraju Novo mesto 266, v okraju Kočevje 127, v raznih krajih LRS in FLRJ 25 in 2 iz inozemstva.

V posameznih občinah se je na »Dolenjski list« naročilo:

V okraju Novo mesto:

1. Črnomelj	31	novih naročnikov.
2. Kostanjevica - Podbočje	14	novih naročnikov.
3. Metlika	15	novih naročnikov.
4. Mirna na Dol.	5	novih naročnikov.
5. Mokronog	2	nova naročnika.
6. Novo mesto	79	novih naročnikov.
7. Semič	5	novih naročnikov.
8. Straža - Toplice	33	novih naročnikov.
9. Sentjerne	49	novih naročnikov.
10. Trebnje	19	novih naročnikov.
11. Žužemberk	15	novih naročnikov.

V okraju Kočevje:

1. Draga - Loški potok	—	novih naročnikov.
2. Kočevje	51	novih naročnikov.
3. Ribnica	25	novih naročnikov.
4. Sodražica	4	novih naročnikov.
5. Velike Lašče	35	novih naročnikov.
6. Videm - Dobropole	6	novih naročnikov.
7. Predgrad	6	novih naročnikov.

Poleg teh naročnikov, ki prejemale naš tednik že v decembru, pa se je še posebej prijavilo 52 novih naročnikov, ki želijo častnik s 1. januarjem 1956.

Pred letošnjim Dnevom JLA na Dolenjskem

Praznik in obletnica ustanovitve Jugoslovanske ljudske armade bomo tudi letos počastili v novomeškem in kočevskem okraju tako, kakor praznujemo naše

Motomontaža in Agroservis - eno podjetje

Na prošnjo podjetij MOTO-MONTAŽA IN AGROSERVIS v Novem mestu je OLO sprejel odlok o združitvi obeh podjetij v eno. Novo podjetje bo delovalo kot združeno podjetje in bo delalo v korist pospeševanja kmetijstva.

Združitev zdravilišč v Dol. Toplicah

Okrajni ljudski odbor Novo mesto je na zadnji seji sprejel odločbo o proglasitvi Zdravilišča Dol. Toplice za finančno samostojni zdravstveni zavod. Z drugo odločbo OLO je bilo Invalidsko zdravilišče v Dolenjskih Toplicah združeno z zdraviliščem v en zdravstveni zavod. Za upravnika zavoda je bil imenovan Viktor Kečkeš.

Z LAŠTNIMI SILAMI K NAPREDKU ČRNOMALJSKE OBČINE

S KONFERENCE ZVEZE KOMUNISTOV V ČRNOMLJU

Občinske konference Zveze komunistov v Črnomlju, 3. decembra, so se udeležili tudi Ivan Novak-Očka, član CK ZKS, Jože Borštnar, sekretar okrajnega komiteja ZK, in Martin Zugelj, sekretar okrajnega odbora SZDL. Obširno poročilo tov. Janeza Zunica je pokazalo dosedanje delo članov ZK in razmočilo njihove bodoče naloge, ki se posebno kažejo sedaj po reorganizaciji ljudske oblasti in v gospodarskih spremembah. Plodno razpravljanje številnih delegatov, zlasti pa tovariša Borštnarja, je pripomoglo, da je konferenca učinkovito pretresla in razčistila vrsto vprašanih in nejasnosti glede splošnega družbenega in gospodarskega življenja. Razvojna pot naše revolucije je bila posebno zajeta Belo krajino, ki se je že v prvem razdobju NOV osvobodila domačih in tujih sovražnikov. Njega manj značilno ni drugo razdobje obnove in splošne gospodarske izgradnje Bele krajine, ki je v svojem sedanjem razvoju preskočila za celo stoletje.

Sedanja reorganizacija s teritorialnimi spremembami oblasti je res v marsičem prehitela veliki razmah gospodarstva, zlasti v industriji: mnoga podjetja v do-

končni in montažni fazi investicijskih del so ostala brez sredstev, ki so pritekala iz okrajnih in republiških fondov, in se bodo morala poslej opreti na lastne vire. Čeprav bo razvoj sedaj potekal nemara počasnije, so pa njegove osnove dobre in temeljite.

Mnogi komunisti so, kot ostali prebivalci, pojmovali to reorganizacijo le zaradi reorganizacije same, jo prenosili na teritorialne razmejitve z ukinjenju te ali one občine. Niso domleli prave vsebine in nujnosti tega

Iz proizvodnje morajo predvsem lenuhi, nepoštenjaki in vsi, ki zavirajo delo!

Eno od najboljših perečih vprašanih delovnih kolektivov je pravilno in smotrno zaposlovanje delovne sile. Zadnji dogodki so pokazali, da so se prav na tem kolednjem področju zgodile hude nepravilnosti. Mnoga podjetja so brez potrebe in upoštevanja zakonitih predpisov sprejemala delavce mimo posredovalnice za delo, sedaj pa prihajajo s seznanjenimi za množično odpustje. To so zlasti gradbena podjetja, ki bi bila morala skleniti pogodbe s sezonskimi delavci, da bi ti ob koncu sezone vedeli, pri čem so. Tako pa zdaj vsi prihajajo na posredovalnico za delo, češ da jim je nepravilno odpuščeno in da so upravičeni sprejeti podpore za brezposelnost.

Vse to po nepotrebnem bremeni družbene fonde. So tudi pri-

„Gojite še naprej tovarištvo, zvestobo in ljubezen do domovine!“

Narodni heroj Jože Borštnar je razvil zastavo Rodu gorjanskih tabornikov

Z lepo in pristrčno slovesnostjo so v nedeljo dopoldne počastili obletnico tabornikov desetletno obletnico osvojitve svoje organizacije. Okrog 200 se jih je zbralo v dvorani sindikalnega doma, prišli pa so med nje tudi predsednik Socialistične zveze delovnega ljudstva okraja Novo mesto in narodni heroj Jože Borštnar, ravnateljica gimnazije Palma Karsnik, dr. Ivo Smrčnik, več prosvetnih delavcev, predstavnikov oblasti in strari. Sredi zatemnjene dvorane so improvizirali taborni ogenj in za uvod zapeli taborniško himno, nakar je spregovoril starosta Rodu gorjanskih tabornikov dr. Božo Oblak in pozdravil goste in tabornike.

Septembra 1951 se je zbrala prva skupščina 7 tabornikov in začela postavljati temelje danes močni organizaciji, ki združuje že nad 220 tabornikov in tabornice, čebelic in medvedkov ter odraslih prijateljev mladine in prirode. 27. 4. 1952 so novomeški taborniki ustanovili Družino gor-

janskih tabornikov, že 30. novembra 1952 pa Rod gorjanskih tabornikov, ki je bil v preteklih letih med najdelavnejših slovenskih taborniških enotami. Skupščina je opredelila delo, uspehe in razvoj taborništvu v Novem mestu, nakar je pozdravil zbrane tabornike tovariš Jože Borštnar. Čestitaj je organizaciji k njenemu vidnemu napredku in želel novih, še večjih

Za boljšo zvezo Kočevja na avtocesto Ljubljana-Zagreb

Dela pri razširitvi ceste Struge — Vrbovec lepo napredujejo. Če bodo tudi prihodnje leto tako prizadeno delali, bo cesta lahko kmalu povezana s cesto, ki zavija pri Mali gori proti Novemu mestu. Dograditev in razširitev te ceste bo za Kočevje in okolico pomembna, saj bo omogočila krajšo zvezo z avtocesto Ljubljana — Zagreb.

Za boljšo zvezo Kočevja na avtocesto Ljubljana-Zagreb

Dela pri razširitvi ceste Struge — Vrbovec lepo napredujejo. Če bodo tudi prihodnje leto tako prizadeno delali, bo cesta lahko kmalu povezana s cesto, ki zavija pri Mali gori proti Novemu mestu. Dograditev in razširitev te ceste bo za Kočevje in okolico pomembna, saj bo omogočila krajšo zvezo z avtocesto Ljubljana — Zagreb.

Na konferenci so ugotovili slabšo ideološko delo množice; zlasti je bilo razširjen tisk in ljudje čisto zapadajo vplivom sovražnikov socializma.

Tovariš Borštnar je opisal zunanji in notranji politični položaj; poudaril je veliko vlogo Jugoslavije v mednarodnem političnem življenju, saj s svojim isanim stališčem v mednarodnih forumih in s prijateljskimi zvezami z drugimi državami krepko pomaga uvrščevati svetovni mir. Ocenil je dosedanje delo komunistov in občine, nakazal smernice organizaciji pri ureditvi novih vseh smernic nadaljnjega gospodarskega razvoja in kritiziral pojave, da nekateri še vedno pričakujejo samo milijone in milijarde od okraja, nič pa ne mislijo, kako bi mobilizirali vsa lastna sredstva za dvig proizvodnje in s tem za zvišanje življenjske ravni. Tudi znotraj vrst Zveze komunistov bo treba napeti vse sile, da bodo člani razumeli bistvo novih smernic in se borili za njihovo uresničenje.

lancez Viskovič

uspehov pri nadaljnjem delu. Utrjevanje bratstva in enotnosti, čuvanje pridobitve NOB, razvijanje duha plemenitosti, iskrenosti, delavnosti in tovarištva so večje vrline, ki jih taborništvu vcepja v srca mladih ljudi. Oba dli je spomine na partizansko leta, kjer sta iznajdljivost, vtrajnost, domselost in skromnost človeka prišli najbolj do veljave. Vse to naj goji tudi taborništvu, da bodo člani organizacije — kakor vsa naša mladina — resnično ljubili domovino, da bodo zvesti tovarišu Titu in socialistični domovini, da bodo tovariški, pogumni in vedno požrtvovalni.

Nato je tovariš Borštnar razvil lepo modro zastavo in jo izročil starosti rodu, ki njegovih rok pa jo sprejel zastavonoša Franc Colarič. Sledila je zaobljuba načelnikov družin, nakar je profesor Jože Glonar prebral seznam darovalcev žebričkov za zastavo. Predstavnik Stareliške uprave Združenja tabornikov Slovenije Miran Blaha je nato čestital tabornikom k razviti stvari in dosedanjemu delu ter želel novih uspehov, predvsem pa, da bi Rod gorjanskih tabornikov dosegel najvišje priznanje — naziv partizanskega rodu, ki je najvišja čast, ki jo more doseči kakšna taborniška enota v Sloveniji.

S sprejemom novih članov v organizacijo je bila slovesnost zaključena, nakar so si gostje ogledali manjšo taborniško zastavo, članom pa so zavrteli le taborniški film.

TELOVADNA AKADEMIJA IN LETNA SKUPŠČINA NOVOMEŠKEGA PARTIZANA

Ob koncu leta naš pogled uhaja nazaj in v spomin si kličejo važnejše dogodke, ki se nam zde najbolj značilni za potekajoče leto. Društva prirejajo letne skupščine, na katerih podajajo članstvu in javnosti učebrna poročila o svojem delu.

Da seznanji široko javnost o nalogah, metodah in ciljih sodobne telesne vzgoje ter o svojem delu sploh, prireja Partizan Novo mesto z vsemi oddelki dobro pripravljeno samostojno telovadno akademijo, ki bo v soboto 17. decembra zvečer v dvorani DLP. Program obsega proste vaje, akademske sestave, raznotersti in orodno telovado.

Obračun svojega dela pa bo polagal Partizan na redni letni skupščini, ki bo v ponedeljek 19. decembra zvečer. Razume se, da je udeležba za članstvo obvezna udeležba ostalih, predvsem prijateljev telesne vzgoje, pa je zaželena.

Še enkrat o mostu pri Otočcu

V 46. številki Dolenjskega lista 18. novembra 1955 je Tržna inšpekcija v Novem mestu med drugim oglasila tudi delo tajnika pri gradnji mostu v Otočcu. Poročilo je izgledalo precej resno in marsikomu mu je morda verjelo. Toda mi, okoljanci, ki poznamo vso zadevo poglobljeje, smatramo za dožnost, da prikažemo to zadevo tudi od druge strani.

Članek očeta tajnika malverzacije z denarjem in ostalim materialom, da je nekaj narobe s 154.000 din, da je sebi zapeljal preostalo hrastino, cement in tiste nesrečne trske in pa da si je razdelil dobiček od maringa. Kaj je torej z zadevo? Tržna inšpekcija je vse te podatke zbrala iz tajnikovih zapisov in preiskovala zadevo na licu mesta ter jo končno odstopila Okrožnemu sodišču v Novem mestu v nadaljnji postopek. Sodišče pa je po zaslišanju tajnika samega in prič spoznalo vso zadevo za premalo resno in dokazano in jo je zavrnilo. Kar se pa tiče minoga samega, naj poudarimo, da je vino in hrano prispevalo okoljsko ljudstvo, da bi s tem poostilo tiste, ki so kakor koli prispevali h gradnji mostu. Torej ni šlo za zadržek, ampak zgolj za priznanje najbolj prizadevnim.

Po velikem gmenju torej nič dejal! Pa prikažimo tajnika tudi od druge strani! Most pri Otočcu so naši predniki gradili že dolga leta, toda zgradili ga niso. Ko pa je tajnika bil izvoljen v pripravljalski odbor za gradnjo mostu, se je zadeve krepko lotil. Videli si ga nekaj tednov samo v Novem mestu trkali od urada do urada, dokler ni dosegel odobritev po-

trebnega kredita. Po tem uspehu se je spravil na sečnjo lesa. Za 120 m dolg most pravočasno preskrbeti dovolj hrastovega in smrekovega lesa, ni malenkost. Koliko lesa je sam posekal in naložil na vozove, vedo povedati kmetje, pri katerih je kupil les.

In uspeh tega vztrajnega dela? Pogledajmo tudi finančno plat! Proračun za most, ki je bil izdelan na okraju, je bil predviden na okrog 5.000.000 din. Med delom samim je bil načrt spremenjen v toliko, da je bil most razširjen za 1 m, kar je ševedra gradnja precej podražila. Kljub temu ga je končni obračun znesel le dobrih 3.000.000 din. Stroški se torej niso povečali, ampak celo zmanjšali. To pač zadosti jasno dokazuje, da tajnika ni razmerljivo denarja in materiala, ampak skrbel, da se je most zelo solidno zgradil z malimi stroški.

Mi okoljanci vemo, da je zgrajitev tega mostu v ogromni večini osebno delo in trud tajnika ter mi bomo vedno iz srca hvaležni. Prvočlovek mu, da bi dobil dvakrat po 154.000 din nagrade, ne pa da je v časopisu prikazan kot navaden goljuf, kar nas je močno zadelo.

Prosimo uredništvo Dolenjskega lista, da objavi ta naš članek in tako da zadoščenje tajniku in nam.

Stefan Seruga
Sela pri Ratežu 15

Obsodba Bastarja in soobtozencev

Javni tožilec se bo zaradi oprostite številnih kaznivih dejanj in zaradi preniknih kazni pritožil na Vrhovno sodišče LRS

24., 25. in 26. novembra se je v Novem mestu nadaljeval proces proti skupini gospodarskih škodljivcev iz podjetja »Avto« v Kočevju, ki se je zaključil z izrekom sodbe v soboto ponoči. Med procesom je okrožni javni tožilec umaknil iz obtožnice proti Bastarju sklepanje škodljivih kupelj, nekateri deli obtožnice pa v nadaljevanju procesa niso mogli biti dokončno dokazani. Za vsa dokazana kazniva dejanja pa so obtoženci dobili soraz-

merno zelo nizke kazni, kar seveda ne odvrne od njih početa javne moradne sodbe delovnih ljudi, ki vidijo v izigravanju gospodarskih predpisov in v gospodarskem kriminalu zločin proti interesom naše celote. Obsojeni so bili: Ludvik Bastar na 10 mesecev zapor, Albert Kolar na 1 leto zapor, Alojz Kovac na 11 mesecev zapor, Albert Medž na 5 mesecev zapor, Franjo Korena na 1 mesec zapor in Janko Majnik na 4 mesece zapor. Na pozivne kazni so bili obsojeni: Franc Marenc na 5 mesecev zapor, Bogomir Arko na 4 mesece zapor, Ottilija Thaler, Rafael Thaler in Franc Kovac vsak na 3 mesece zapor. Jože Lisac na mesec dni zapor, Rajko Lesjak na mesec dni zapor, Edvard Plešnar, Vinko Zajc in Slavko Hočvar vsak na 4 mesece zapor in Olga Debeljak na 2 meseca zapor. Mira Premk iz Ljubljane je bila oproščena.

Okrožni javni tožilec se bo zaradi oprostite številnih kaznivih dejanj in zaradi preniknih kazni pritožil na Vrhovno sodišče LRS.

Spremembe v Svetu za gospodarstvo

Ker je bil dosedanji predsednik Sveta za gospodarstvo OLO Novo mesto Jože Knez imenovan za načelnika za gospodarstvo OLO, je bil na 4. redni seji OLO 9. decembra imenovan za predsednika Sveta za gospodarstvo Luka Dolenc, direktor tekstilne tovarne v Novem mestu.

Bralcem in dopisnikom!

Zaradi pomanjkanja prostora za večje število dopisov nimamo mogli objaviti vseh za to številko poslanih člankov, kakor tudi ne daljšega poročila s konferenco ZK v Novem mestu.

UREDNIŠTVO

NOVOTEKS-ovo blago varno pred molji!

Vsi vemo, da so največji sovražniki volnenega blaga — molji. V izoemstvu že dalj časa uporabljamo protimoljsko »Evlans«, ki odlično deluje.

Tudi naša tovarna je nabavila izoemski preparat tvrdke Bauer — EYLAN, s katerim bomo pričeli impregnirati blago in volnene odeje. S tem preparatom zaščiteno blago ne izgubi nič na vidcu, nima nobenega duha in ostane vedno enako.

Tako bodo izdelki naše tovarne zaščiteni še proti moljem in zaradi tega še bolj cenjeni.

Letos se v naši industriji po-

javljajo redukcije električnega toka. Tudi naša tovarna v zadnjih mesecih precej občuti to redukcijo. Proizvodnja pri tem najbolj trpi, saj nas vsak izgubljeni denar prikaže za več kot 1200 metrov blaga. Poleg tega pa delavci, ki se morajo menjavati, nikoli ne vedo, ali bodo delali ali ne.

Upajmo, da bo po novem letu manj tega ali pa sploh nič, če ne bo tovarna imela precej izgube.

Smrtna nesreča z elektriko

V petek, 2. decembra dopoldne, se je na daljnovidcu v Rosalnicah ponesrečil elektromonter Električnega podjetja v Metliki Martin Gornik. Pri delu v transformatorju je prišlo do kratkega stika, pri katerem je Gorniku močno ožgalo obe roki in so ga takoj prepeljali z rešilnim avtom v novomeško bolnišnico, kjer pa je že sedem dni podlegel težkim opeklinam.

To je v letošnjem letu že druga smrtna nesreča z elektriko v metliški okolici. V avgustu se je namreč pri napeljavi elektrike v Siamni vasi smrtno ponesrečil

Stanovanjske hišice na Marofu so dograjene. Čakajo samo še na pregled komisije, nakar se bodo stanovalci lahko vselili. Kakor nam je znano, so vse investicije za gradnjo ukinjene in se drugi tak stanovanjski blok trenutno ne bo gradil.

Upajmo, da bomo vsaj počasi reševali stanovanjsko krizo naših delavcev in skušali dati vsakemu zdravno stanovanje.

Slavko Dokl

Gasilska svečanost v Metliki

Po ustanovitvi novih občin v septembru letošnjega leta je metliška občinska gasilska zveza zajela v svoje območje 17 prostovoljnih gasilskih društev, v katerih je trenutno vključenih 884 članov. Ta društva, ki imajo 14 motornih in 4 ročne brigade, so krepak čuvar družbenega in zasebnega imetja ob elementarnih nesrečah in je to škoda, da doslej niso v svoje vrste pritegnili še več poštovovalnih mladincev in mladink.

Nova občinska gasilska zveza ima štiri sektorje: Suhor, Drašiče, Metlika in Gradac. V tem novem sestavu sta 6. novembra letos imela metliški in drašički sektor praktično mokro vajo, pri kateri je sodelovalo 7 društev — dve sta bili odsotni — in je ob tej priložnosti izpit

za gasilskega častnika Metličan Anton Okorn. Na dan občinskega praznika, 26. novembra, pa se je v Metliki zbralo preko 200 gasilcev iz vse občine ter prisostvovalo svečani podelitvi odlikovanj njihovim gasilskim tovarišem. Ta dan je podpoveljnik republiške Gasilske zveze Alojzij Buh odlikoval z gasilskim priznanjem prve, druge in tretje stopnje 17 članov prostovoljnih gasilskih društev iz Metlike, Božakovega, Drašič, Dobravice in Suhorja. Gasilsko priznanje I. stopnje so ob tej priložnosti prejeli dolgoletni zaslužni metliški gasilci Ivan Drobnič, Anton Rajmer in Ignacij Stupar.

Naj nesebično delo vseh odlikovanih najde med belokranjskim mladino čim več posnemalcev in vseh pripadnikov gasilstva!

„ASTRA“

VELETRGOVINA Z USNJEM, GUMO IN TEHNIČNIM TEKSTILOM

NASLOV: Ljubljana-Bežigrad 6
TELEFONI: centrala, komercialni oddelke, računovodstvo, sekretariat in skladišče: Ljubljana-Bežigrad 6, telefon 32-394; direktor: telefon 30-013

»ASTRA« specializirano trgovsko podjetje v usnjem, gumiju, čevljarstvih, sedlarskih, tapetniških potrebščinah in orodju, tehničnem tekstilu in v zaščitnih sredstvih, vas postreže iz svojih sortiranih zalog vedno po najnižjih konkurenčnih cenah.

Vsa naročila — osebna, pismena in preko naših potnikov — izvršujemo solidno in hitro. Pri naročilih tehničnega materiala vas postrežemo tudi s strokovnimi nasveti.

Gnojišče z malimi stroški

Ko se vprašujemo, zakaj je pri nas v Beli krajini še toliko neurejenih in zanemarjenih gnojišč, dobimo največkrat odgovor, da je to že od nekdaj tako, ker pač ni denarja. Ali je res le denar eden vzrok, da se po naših vaseh izteka tisoče hektolitrov gnojnice in stranskička, ki ga naši travniki in sadovnjaki tako potrebujejo? Lahko se prepričamo, da so takšni izgovori večkrat neopravičeni. Res je, da si danes vsak kmet ne more zgraditi moderne gnojnice jame ali greznice. Stari pregovor pa pravi: »Iz malega raste veliko.« Tudi mi moramo začeti z malim. Dobro urejenih gnojničnih jam res ne moremo nadomestiti v celoti, toda vsaj deloma jih lahko nadomestimo, zlasti v težji, ilovnati zemlji. Vemo, da je težka ilovnata zemlja slabo prepustna. V taki zemlji izkoplje-

mo jamo, jo opazimo s starimi deskami, pokrijemo s okroglimi kostanjevimi stebri, katere pokrijemo z zemljo. Zemlja se nasiti in prepusti soli, ki so v gnojniščih in stranskičniku, ter postane prepustna. Kmetovalci, ki imajo okrog hiše in hleva sadovnjake, si lahko pomagajo tudi drugače. V ta namen lahko uporabijo stare pločevinaste sode ali cisterne, jih zakopljejo v zemljo ter jih kdaj pa kdaj izpraznijo in gnojnico koristno uporabijo za bližnje sadovnjake.

Prav dobro se obnesejo tudi cemenišne gnojnice jame. Jamo betoniramo kakor navadno, krov pa nadomestimo z lesom. Okroglo 15-20 cm debele kostanjeve ali jelševne stebre položimo drug poleg drugega in na ta pokrov nalagamo gnoj. Tak pokrov se kaj dobro obnesejo in so dokaj poceni. Tako si pri-

hranimo precej dragocenega materiala, železa in cementsa. Nedvomno pa so med nami tudi kmetovalci, ki imajo toliko prihranjenega denarja, da bi zgradili gnojnice jame, vendar je pri nas še močno ukorenjena navada, da posamezniki skrivajo denar, ne da bi ga vlagali v lastno gospodarstvo. Posluševali naj bi se tudi kreditov, ki jih nudijo banke in hranilnice preko kmetijskih združenj.

Za sladkorno še »prašičja« mrzlica na Kočevskem

Pred dnevi so se pojavile razne alarmantne govorice po vaseh kočevskega okraja, češ da bo treba v letu 1956 plačati od vsakega zaklanega prašiča 3000 dinarjev takse. Ta lažna govoriča je šla od vasi do vasi in marsikaterega kmetovalca je pripravila, da je zaklal prašiča. Razširjanje takih vesti je zlo-namerno in kdor jih razširja, zasluži kazni, ker s tem škoduje skupnosti, še več pa posamezniku, ki bi lahko prašiča še bolj zredil. Naši ljudje so pač taki, da dostikrat nasedejo takim lažnim govoricam. Ravno tako je bilo pri sladkorju, ko je izbruhnila prava »sladkorna mrzlica«.

Pijanec, avtomobil in zid...

23. novembra ob 13.45 uri je prepeljal iz Straže v Dolenjske Toplice tovorni avtomobil znamke Renault S 4634, ki ga je vozil sofer Albin Vovk. Zraven voznika sta se v avtomobilu peljala še Alojz Pirc, delavec pri Gozdni upravi Poljana in Danica Kavčiček.

Karambol pri Velikih Laščah

Kljub vsem prometnim predpisom in opozorilom organov LM se dogajajo vedno znova razne prometne nezgode in nesreče, ki terjajo materialno škodo. Vzrok teh nesreč je predvsem neupoštevanje prometnih predpisov. Tako je pred dnevi prišlo v Velikih Laščah do karambola med kolesarjem in voznikom. Kriv je bil kolesar, ker je vozil po levi strani, voznik pa, ker ni imel luči. Takih in podobnih primerov je na naših cestah mnogo, vsi nasveti in predpisi pa nekaterim nič ne pomagajo.

Čudne razmere v Kurji vasi

Nekje na fem okroglem svetu leži na prijaznem hribočku čedna vasica Vseposod imenovana, ki šteje komaj štiri številke. V tej vasi je okoli 130 kokoši in 26 petelinov. Vseženi pa se le malo zanimajo za kokošerejo in držijo ubogo perutnino v tako zanemarjenih kurjihnikih, da ti sploh niso primerni za stanovanje. Kokošnjaki so nehigienično zgrajeni pa tudi temni in vlažni ter prenatrpani s stanovalci. Kure slišajo vsak dan, da niso nič vredne, da delajo samo škodo in ne dajejo nobenega dobička. Celotno to so slišale le ust svojih gospodin, da niso vredne, da živijo. Ko pa so zvedele, da je dal gospodar na četrti številki v vasi napraviti po dolgem času nov, vsem predpisom higijene ustrežajoč kurjenik in preuredil dvorišče, da tam ne ležijo več gnojne luže, v katerih je utonilo marsikatero zdravo in dobro razvito piščo, so sklenile sestaviti komisijo treh članov, ki naj bi pregledala po vasi vsa kokošja stanovanja in dosegla na pristojnem mestu, da se vse odkrite pomanjkljivosti odpravijo in kurjenice izboljšajo. Kokoši so se namreč zavedale, da brez zdravih in prostornih kurjenic ne morejo kakovitejše dovolj koristiti in jim prinesiti dobička.

Za predsednika je bil izbran najstarejši petelin v vasi s prve številke, Greben po imenu. Bil je prav resen in preudaren. Bil žakar ter je to čast rad prevzel, ker se je njemu in njegovi družini zelo slabo godilo. Nosil je lepo rjavno suknjo in je bil po rodu s Stajerske, Roža na glavi mu je bila zaradi starosti že poklapana, vendar pa je bila posebno močno razvita. Tako je tudi dobil svoje ime. Desno nož je imel krivo in je šepal. Večkrat je pripovedoval, kako mu je »jegova gospodinja pred letom dni s kamnom prebila nogo, ko je odpeljal nekoga drugega poletnega jutra svojo družino na domači vrt, da ga očisti glist, črvo in drugih vrtnih škodljivcev. Noga mu je ostala kriva, ker je ni nihče dal v mavce.

Drugi član komisije je bil sedesetletni petelin z druge številke, Ostrogar po imenu. Imel je namreč zelo velike ostrige, ki so segale do tal. Bil je močan in čokati dedec. Nosil je dolg, pod kolena segaajoč črn plašč. Bil pa je precej gibčen, dasi je imel že precej let na hrbtu. Ker je bil pismen, ga je Greben imenoval za zapisnikarja.

Ka, ki se je imenovala Lupinka. Ta je bila na četrti, to je poslednji številki v vasi, ki je imela že moderen kurjenik. Lupinka je bila zelo prijazna in poskočna živalca. Obledela je bila v lepo snežno bele obleko in je nosila čedno rdečo čepico. Ker je znala dobro risati, jo je Greben določil, da izdelata načrt za njihove bodoče kurjenice.

Predsednik je naročil zapisnikarju, naj prinese s seboj potrebni papir in nalivno pero. Lupinici pa je ukazal, naj ne pozabi na risalni pribor in merilo. Nato se je od njih poslovil rekoč: »Jutri zjutraj ob šestih pridite na moj dom, od koder bomo odšli pregledovat kurjenice po vasi.« Člana komisije sta se Grebenu lepo zahvalila za dana navodila in za prijaznost, da je prevzel to važno predsedniško mesto. Nato so odšli vsak po svojem domu.

misel, kak bo drugi dan kot zapisnikar opravil svoj posel. Vedel je dobro, da je Greben sicer pošten, toda strog in natančen. Drugo jutro se je razširil po vasi glas, da je komisija že začela pregledovati kurjenik na Grebenovem dvorišču. Ta dan so ostale vse kokošje družine doma in nestrpno čakale, da se pregledniki zgledajo pri njih in jih že vendar rešijo teh mučilnic.

Medtem je komisija na Grebenovem domu prav pridno delala. Predsednik ni svojega kurjenika nič ogledoval, saj ga je preveč dobro poznal in se že zdavnaj naveličal njegovih dobrot. Zapisnikar je pisal, Greben pa narekoval. Domače kokoši so posele okoli preglednikov in z odprtimi kljunčki mirno poslušale svojega voditelja, ki je tako modro in spretno opisoval njihovo kurjenico. Med narekovanjem se je večkrat ustavljal in se začel obirati, ker so ga strahno nadlegovale uši. Ko je bil zapisnikar spisan, je komisija odšla k drugi številki.

Štelje. V temnem, vlažnem kotu so ležale tri kokoši in tarnale, da jih sršno mučr revmatizem. Predsednik Greben, ki je bil dobrega srca in se je ukvarjal tudi z zdravljenjem, je ukazal Grašku, da prenese te bolnice na toplo sonce, da si uboge rešijo otrejejo bolne ude. Po točnem pregledu kletj je začel narekovati zapisnik. Ostrogarja so že boleli krepplji od nenehne pisanja. Kokoši so sicer vedno postuale besede predsednika, vendar niso mogle vsega slišati, ker so bile močno prehlajene in so med narekovanjem neprestano kihale. Bilo je že okoli dvanajste ure, ko so pregledovalci prišli do tretje številke.

Stara kokoš Sara jim je prišla naproti ter jih po kratkem pozdravu peljala do svojega kurjenika. To ime se je Sara prijelo zato, ker je imela že precej ponosno obleko, na kateri je bilo vse polno raznobarnih krp. Pa tudi ostala perutnina na tem dvorišču je predstavljala prav pisano družbo. Med potjo do kurjenika se je Sara pridružila svojim sosedim Lupinici in ji s solznimi očmi povedala, kako jih je danes za vedno zapustil njihov edini petelin in voditelj. Pokojnega je namreč zasnela domača gospodinja v kašči, ko je brez njenega dovoljenja zobal pšenico. Pri tej priliki ga je tako nesrečno udarila z metlo po glavi, da ni bilo zanj

Od tedna do tedna

V torek je sovjetska državniška delegacija pod vodstvom ministrskega predsednika Bulgana in prvga sekretarja KP SZ Hruščeva zaključila svoj obisk v Indiji in Burmi in se prek Afganistana, kjer se je ustavila za nekaj časa, vrnila v Sovjetsko zvezo. Ko so sovjetski državniki odšli na politično turnejo po Aziji, je to vzbudilo v večini zahodnih prestolnic burne komentarje, proteste in polemiko. Reči moramo, da je ta polemika predvsem odsev počasnega prilagajanja novemu položaju v Aziji, novi stvarnosti na tej celini. Ze na spomlad je bilo v Bandungu moč spoznati poglavitne značilnosti te nove stvarnosti, možno pa je bilo spoznati poglavitne značilnosti te nove stvarnosti, možno pa je bilo predvideti tudi spore in naspotja, ki bodo nastala, če sklepov bandunskih konferenc azijskih in afriških dežel ne bodo upoštevali.

Nekateri politiki so še vedno navajeni presojati mednarodni položaj z vidika klasične razdelitve sveta na področja vplivov te ali one velesile. Toda ni se bolj ne upira takšnim političnim zamislim, kakor nova gospodarskih zahtevah naspoti velesilam, ki sta jih v Bandungu zagovarjala z isto vneto tako Pakistan in Siam, ki sta članici zahodne vojaškega bloka v Aziji, kakor tudi dežele, ki se ravnavo po načelih koeksistence. Te zahteve so imele svoj globok političen smisel. Da bi jih izpolnili, bi bilo treba spremeniti celoten odnos naspoti doizanju v Aziji, priznati bi bilo treba, da je ta celina torišče samostojne dejavnosti neodnih držav.

Azija zahteva vsestransko pomoč velesil, da bi zgradila industrijo, kmetijstvo, promet in drugo. Vendar takšna pomoč ne sme biti povezana s političnimi pogoji.

Od spomladi do letošnje zime je diplomacija čakala. Toda načelno Zahod ni spremenil mnenja, da lahko svoje interese v Aziji najbolje utrdi s krepitvijo vojaških zvez, med-

tem ko lahko ostancje darila azijskemu gospodarstvu skromna. Sovjetska zveza se je nekaj časa omejevala na to, da je le z besedami pritrlavala bandunskim zahtevam. Zdad se je položaj precej spremenil. Medtem ko v Evropi še niso začele zgledati meje med obema blokoma, pa v Aziji in Afriki vse vre.

Prednost, ki sta jo zdaj Bulgani in Hruščev, kot kaže, dosegla s svojim potovanjem, prednost, ki močno vzmernja Zahod, je ravno v tej prilagoditvi novi stvarnosti. Sovjetska državniška izjavljata, da sta pripravljena zadovoljiti potrebe Azije. Dalje pravita, da ne bosta pri pomoči zahtevala izpolnjevanja političnih pogojev, in v resnici nista predlagala sklenitve vojaških paktov. Prav tako sta računala, da bosta na Azije napravila vtis še s tem, da bosta ponudila pomoč, februarja še zdaleč nimata na razpolago takšnih presežkov blaga kakor Amerika.

Ker pa so azijske potrebe v obsevnih možnostih za njihovo zadovoljevanje pa omejene, nastane vprašanje, ali je pri tem pametno, če se Vzhod in Zahod borita za prednost. Mar ne bi vsakdo, ki je videl, da je treba z Azijo upostaviti nove odnose, storil bolje, če bi prijateljsko pozval tudi ostale države, naj se mu pridružijo pri pomaganiu tej celini?

Še tole je treba povedati: pozornost neodnih azijskih dežel je posvečena ne samo izgradnji, ampak tudi kolonializmu, čeprav v manjši meri. Zato je vzbudila razumljivo ogorčenje Dullosaova izjava, da je Goa portugalska pokrajina. Vendar nekateri časniki v Indiji in Burmi mislijo, da so preostri očitki na račun kolonializma, ki sta jih Bulgani in Hruščev izrekli na račun Zahoda, lahko razlagali z namenom, da bi predvsem okrepili svoj vpliv v škodo drugih dežel. To kaže, da bo potrebno še nekaj časa, da bi glede na Azijo doela prevladala takšna politika in diplomacija, ki bi bila povsem v skladu s potrebami te velikanke celine, v skladu z načeli koeksistence.

Odlok občinskega ljudskega odbora Trebnje

Na podlagi 2. odstavka 15. in 58. člena Zakona o občinskih ljudskih odborih (Uradni list LRS, št. 19-38-52) in v zvezi s 1. členom Uredbe o razdeljevanju in odpuvedu stanovanj (Uradni list LRS, št. 19-96-55 in 42-153-53) ter Zakona o pristojnosti občinskih in okrajnih ljudskih odborov (Uradni list LRS, št. 26-130-53) je Občinski ljudski odbor Trebnje na svoji seji dne 3. decembra 1955 sprejel

Trebnje. Dolenja Nemška vas, Gorenje in Dolenje Ponikve, Stari trg pri Trebnjem, Dobrič, Velika Loka, Veliki Gaber, Sento-vrenc in Catež.

Odlok začne veljati z dnem objave v Dolenjskem listu. Smrt fašizmu — svoboda narodu! Trebnje, 3. decembra 1955. Del. št. 624-1-55.

Predsednik ObLO: Franc Zidar, I. r.

OBVESTILO

V nedeljo 25. dec. ob 11. uri bo v kinu »KRKA« predvajan kratki slovenski film o prometni varnosti z naslovom: »Bodi previden!«

Karambol pri Velikih Laščah

Kljub vsem prometnim predpisom in opozorilom organov LM se dogajajo vedno znova razne prometne nezgode in nesreče, ki terjajo materialno škodo. Vzrok teh nesreč je predvsem neupoštevanje prometnih predpisov. Tako je pred dnevi prišlo v Velikih Laščah do karambola med kolesarjem in voznikom. Kriv je bil kolesar, ker je vozil po levi strani, voznik pa, ker ni imel luči. Takih in podobnih primerov je na naših cestah mnogo, vsi nasveti in predpisi pa nekaterim nič ne pomagajo.

OBVESTILO

V nedeljo 25. dec. ob 11. uri bo v kinu »KRKA« predvajan kratki slovenski film o prometni varnosti z naslovom: »Bodi previden!«

Soferji, člani Avto-moto društva in prometni delavci ogledajte si poučni film, ki ga bo spremljalo predavanje o prometni varnosti.

Ima Vaš сосед že Dolenjski list? Če si ga še vedno sponsoja pri Vas, mu svetujte, naj si za 480 din na leto zagotovi redno prejemanje lista na svoj naslov! S tem bo tudi brezplačno nezgodno zavarovan.

Komisija se neopazeno približa tej ograji in opazuje razposajeno kokošjo družbo. Vsaka kokoš ima svoj petel. Ene se mirno sončijo na belem pesku, druge hite brskati po zeleni travi za črvi, tretje si gasijo željo pri napajalniku. Vse je živo in veselo!

»Tukaj je pravi kokošji raj,« reče Greben in se počeha pod perutnico. Moral bi se je malo bolj popraskati, pa ga je bilo sram. Na praskanje je opozoril tudi Ostrogarja, ki je venomer vtikal kljun v perje. Tedaj je Lupinica pomežiknila in nekaj zasepetala enemu od bližnjih petelinov.

Kmalu nato sta začela peti dva petelina. Vsa družba jima je priskočila na pomoč in nastal je imeniten pevski zbor. Vsi pevci so bili v enakobarnih temno rjavih oblekah. Zapeli so pesem: »Sem pobit z zelenega Stajerja, sem vedno korajzen, vesel...« Greben je ostal in ganjen poslušal ta njemu dobro znani napev. S solznimi očmi je polglasno vzdihnil: »Oh, kje je moj dom, kje sem pa jaz! Spomnil se na svoja mlada leta in na svoj prvotni dom. Ni še imel tri mesece, ko ga je gospodinja prinesla od neke prijateljice s Stajerske. Ker je bil takrat še premlad, se sedaj ni mogel točno spomniti na tamkajšnje življenje. (Nadaljevanje)

Ali lahko uresničimo na Dolenjskem in Kočevskem še v tej zimi geslo V vsako hišo DOLENJSKI LIST!

Prejšnji teden smo objavili pregled razširjenosti Dolenjskega lista v novomeškem in kočevskem okraju. Z njim smo menda prepričljivo odgovorili na vprašanje, če se lahko dvignemo število naročnikov, saj nam številke povedo, da pride n. pr.

v novomeškem okraju 1 Dolenjski list na vsakih 18 prebivalcev, v kočevskem okraju pa šele na vsakih 48 prebivalcev. Pri taki razširjenosti domačega časnika se da razumljivo doseči še marsikaj. Posamezni prosvetni delavci osnovnih šol in nižjih gimnazij so nam tudi v preteklem tednu poslali lepo število novih naročnikov, saj se je od 6. do 12. decembra naročilo na list 254 novih naročnikov. Odgovorilo nam je desetiško od 160 šol v obeh okrajih šole 22 osnovnih šol oz. nižjih gimnazij in le 2 sindikalni podružnici - tekstilne tovarne NOVOTEKS v Novem mestu in tekstilne tovarne TEKSTILANA v Kočevju, medtem ko je sindik. podružnica rudnika v Kočevju objavila, da bo zbrala nekaj novih naročnikov.

Vsako jesen in zimo smo lahko ugotovili, da je število naročnikov naraslo predvsem v decembru in januarju. Najprimernejši čas za pridobivanje novih naročnikov pa je prav decembra, ko si večina novih naročnikov želi novi časniki od 1. januarja naprej. Zato ponovno prosimo šolska vodstva in upravne odbore sindikalnih podružnic, ki so razdelili večje število brezplačnih številk našega tednika družinam svojega okoliša ali svojim delavcem in nameščenim, da zberejo naslove novih naročnikov v tem mesecu in nam jih čimprej pošljejo.

Pomoč pričakujemo seveda tudi od osnovnih organizacij Socialistične zveze delovnega ljudstva v obeh okrajih. Časopis samemu sebi ni namen - glasilo Socialistične zveze je namenjeno ljudem, m o n o ž i c e bralec. Smo v času številnih sesankov naše najštevilnejše politične organizacije. Odborniki, aktivisti in vsi prijatelji socialističnega tiska imajo nešteto priložnosti, da opozorijo na domači časniki one, ki si ga iz karknebagoli vzroka doslej še niso naročili.

Naj povemo samo mimogrede, da n. pr. 56 odborov OLO Novo mesto še nima Dolenjskega lista. Približno 200 odborov.

Je izobraževanje ljudstva in njegovo prosvetljenje v političnem, gospodarskem in kulturnem oziru predvsem tudi njihova stvar. Prav zdaj je čas, da na list opozorijo članstvo, da zberejo v vasi naslove tistih, ki ga želijo dobivati in nam jih pošljejo.

»Tako težko se spravim k pisnjanju! Pa bi rad bral časopis, le naročiti si ga ne utegnem!« Tako pove prenekateri kmečki človek, ki mu je pisanje zares zadnja briga. Tu ima aktivisti in vsak predan član Socialistične zveze najlepšo priložnost, da stori sebi in organizaciji uslugo ter pridobi novega naročnika za katerikoli naš časopis. Več ko bodo ljudje brali, se izobraževali in šli z duhom časa naprej, manj bo nevednosti, zaostalosti, vrzljivosti in vsega tistega, kar nas še tišči k tlom.

3; Malči Hočevar, gospodinja, Neredi št. 2; Marija Tomažin, upokojenka, Mohorje št. 3 in Danica Zakrajšek, posestnica iz Boštaja št. 3.

Posiljamo vam seznam plačane naročnine, znesek 1920 din pa smo naslonili po pošti. V tej akciji bo šola sodelovala vs decembar. Dasi smo v zakonem,

teško pristopnem hribovskem kraju, kjer nimamo niti poštne dostave, vendarle upamo, da bomo zbrali 20 naročnikov...

Lepo se zahvaljujemo tovarišici šolski upravitelji v oddelku Mohorje za skrb pri razširjanju Dolenjskega lista in želimo novim naročnikom, da bi bili z listom zadovoljni!

„Večina še ni videla, kako list izgleda...“

Lepo pismo smo pretekli teden dobili tudi iz osnovne šole v Mohorju, okraj Kočevje. Takole piše šolska upraviteljica Malesa Gross:

»...Takoj po prejemu smo brezplačno razdelili Dolenjski list po vseh hišah tukajšnjega šolskega okoliša. Ljudje so ga radi prevzeli in brali, kajti večina še ni videla, kako list izgleda. Ze v prvih dneh se je prijavilo 12 naročnikov:

- Jože Cimperman, posestnik, Sela št. 6; Jože Gradinar, delavec iz Boštaja 2; Jože Klančar, delavec, Mohorje 2; Stane Rupar, dijak, Vrh 11; Miha Štrukelj, posestnik, Sela 7; Anton Zgonc, posestnik, Sela 5; Karel Zgonc, posestnik, Dondnik št. 6; Franja Bavdek, gospodinja, Rupe 5; Ana Hočevar, gospodinja, Neredi št. 3.

„Težko čakam vsakega petka...“

nam je 3. decembra pisala gospodinja Benedikta Glogoviček, Trebnje št. 12, ki pravi:

»Pošiljam vam izpolnjeno anketo in križanico. Poleg tega se naročam na Dolenjski list in prosim, da mi ga začnete takoj pošiljati. Naročnino bom plačala takoj po prejemu potonice, in sicer za pol leta.

Tudi doslej sem redno kupovala list, zdaj pa vidim, da je

boljše, če sem nanj naročena, ker težko čakam vsakega petka, da hiro preberem vse novice, posebno iz našega okraja.

Naj pristavimo samo še tole: kdor kupuje Dolenjski list od tedna do tedna v trafikah ali zadržuje, ga plačuje dražje kakor redni naročnik. Poleg tega je tudi prikrajšan za ugodnosti brezplačnega nezgodnega zavarovanja. Uprava Dolenjskega lista plačuje zavarovalnino DOZ samo za svoje stalne naročnike. Če torej še niste med našimi naročniki, posnemajte tov. Glogoviškovo in združite prijeto s koristnim!

„Težko čakam vsakega petka...“

29 novih naroč.: France Smrke, Ljubljana - 3 naročnikov; Vinko Mate, Ribnica na Dol. - 11 naročnikov; Sola Klenovik pri Skočjanu - 8 naročnikov; Ivanka Gril, učiteljica v Birčni vasi - 3 naročnike; Zdenka Oberski, šol upraviteljica Gradec pri Podboju - 3 naročnike.

Nižja gimnazija v Metliki - 8 naročnikov; Sola Gor. Subice - 8 naročnikov; nižja gimnazija Vel. Lašče - 6 naročnikov; nižja gimn. in osnovna šola Senjermelj - 17 naročnikov; Sola Stari trg ob Kolpi - 6 naročnikov; 5 razred. otn. šole v Zagradcu - 8 naročnikov; Sola Sinji vrh - 3 naročnike; Karel Oražem, Vinca pri Sodražici - 6 naročnikov; Kolperiaša (družno razprodajo časopisa) po učencih pa so doslej naročile te šole: nižja gimnazija Trebnje - 30 izvodov; šola Sinji vrh pri Vinici - 8 izvodov; in šola Klenovik pri Skočjanu - 10 izvodov.

Vodstva vseh naših šol, upravne odbore sindikalnih podružnic, dopisnike, prijatelje in naročnike Dolenjskega lista prosimo, da bi posnemali doslej sodelavce in pomagali v razširjanju vsi naročniki in bralec domačega lista!

disti in 3. bataljonem, ki je imel nalogo napasti in likvidirati postojanko, naša četa je bila dojeljena 3. bataljonu v pomoč, če jo bo potreboval. Nismo dolgo čakali, ko je prišel kurir 3. bataljona z naročilom, da moramo v Ajdovec in tam obkrožiti jugozapadni del vasi. Komandir nas je takoj popeljal v vas in razporedil za župniškim hlevom. 1. in 2. vod sta zavzela položaja levo od ceste, ki pelje iz Sardinje vasi na Ajdovec, dočim je bil 3. vod razporejen desno pod cesto od šole do meznarije. Ti položaji so bili v vasi sami, tako da je bil obroč zelo strujen. Preostali del vasi in opazovalnico s puškomitraljezom pa so imeli v zvoniku farne cerkve.

Belogardisti, kakih 70, so bili utrjeni v Prosvetnem domu, nekaj pa jih je bilo tudi v župnišču in šoli, zelo močno stražo in opazovalnico s puškomitraljezom pa so imeli v zvoniku farne cerkve.

Tov. Gorazd (Podobnik Milan) je postavljal svoj težki mitraljez »Schwarzlose« pod kozolec in je prav dobro obvladal glavno stran Prosvetnega doma.

Belogardisti, kakih 70, so bili utrjeni v Prosvetnem domu, nekaj pa jih je bilo tudi v župnišču in šoli, zelo močno stražo in opazovalnico s puškomitraljezom pa so imeli v zvoniku farne cerkve.

Belogardisti, kakih 70, so bili utrjeni v Prosvetnem domu, nekaj pa jih je bilo tudi v župnišču in šoli, zelo močno stražo in opazovalnico s puškomitraljezom pa so imeli v zvoniku farne cerkve.

„Težko čakam vsakega petka...“

Belogardisti, kakih 70, so bili utrjeni v Prosvetnem domu, nekaj pa jih je bilo tudi v župnišču in šoli, zelo močno stražo in opazovalnico s puškomitraljezom pa so imeli v zvoniku farne cerkve.

Belogardisti, kakih 70, so bili utrjeni v Prosvetnem domu, nekaj pa jih je bilo tudi v župnišču in šoli, zelo močno stražo in opazovalnico s puškomitraljezom pa so imeli v zvoniku farne cerkve.

Belogardisti, kakih 70, so bili utrjeni v Prosvetnem domu, nekaj pa jih je bilo tudi v župnišču in šoli, zelo močno stražo in opazovalnico s puškomitraljezom pa so imeli v zvoniku farne cerkve.

Belogardisti, kakih 70, so bili utrjeni v Prosvetnem domu, nekaj pa jih je bilo tudi v župnišču in šoli, zelo močno stražo in opazovalnico s puškomitraljezom pa so imeli v zvoniku farne cerkve.

Belogardisti, kakih 70, so bili utrjeni v Prosvetnem domu, nekaj pa jih je bilo tudi v župnišču in šoli, zelo močno stražo in opazovalnico s puškomitraljezom pa so imeli v zvoniku farne cerkve.

Majhna razstava-veliko pričevanje

OB RAZSTAVI TISKA V NOVEM MESTU

Novomeška razstava tiska, od 29. novembra do 11. decembra, spada v vrsto tistih kulturnih prireditev, ki so skromne po svojem obsegu, toda bogate in tehtne po svoji vsebini. Le dve skromni sobi v prenovljeni Stari gimnaziji, toda kako velik in pomenljiv kos naše kulturne in politične zgodovine za tistega, ki je znal pogledati v orumele liste, časopise, bledikaste matrice od tiske novomeške ilegalne tehnike, partizanske časnikne in podobno. Časopisi, dijaški listi novomeških dijakov, ilegalni pozivi Partije ljudstvu pred vojno, glasila OF in borbenehi enote, vse to je živo, ti papirji dihaajo, pričajo, govorijo, vse to je na svoj način oblikovalo duševno življenje in miselnost našega človeka in zrcalilo čas, oziroma čase, v katerih je nastalo. Zato je bila ta skromna razstava veliko okno v razgledom v skoraj stoletna politična in kulturna dogajanja časa, ki se je včasih miren, včasih pa ves buren prelival skozi dolenjsko metropolo.

Od Slovencev Blatt do Dolenjskega lista

Prvi dve vitrini v prvi sobi sta nosili napis: Novomeška periodika. Začet je bil droben list z naslovom v lepi rimski kapitali Nomina eorum z letnico 1771, predhodnik raznih Jahresbericht in Izvestij novomeške gimnazije in drugih šol, ki se zaključuje z letom 1940. Vmes je bilo še nekaj drugih tiskov, lističev (novomeške garde in podobno), zraven pa starejšim dobro znani zvezki Krajčeve biblioteka, ki je pomenila v svojem času tehtno založniško delovanje podjetnega novomeškega tiskarja Krajca. Drugih knjižnih izdaj Novo mesto ni imelo, vse

do nedavno osnovane Trdinove knjižnice, katere prvi trije zvezki so delali družbo častiljivim knjižničarom Krajčeve Narodne biblioteke. V naslednji vitrini so razstavljeni časopisi, ki so izhajali v Novem mestu. Kar lepa vrsta, od Slovencev Blatt (pisen nemško, pa v slovenskem duhu) 1848, Dolenjskih Novic, Resnih glasov, Dolenjske, Sedanjosti, Republikanskih novice in novih Dolenjskih novice (1939), pisanih v marksističnem duhu, do listov, ki so izhajali v Novem mestu 1945-46 (Mladinski vestnik, Volitve na Dolenjskem, 1. maj itd., pa Gledališkega lista (1950), Prosvete (1951) do zadnjih dveh letnikov Dolenjske prosvete) in šest letnikov Dolenjskega lista. Ob Dolenjskem listu sta bila dva grafikona: prvi je kazal razne naklade Dolenjskega lista od začetka izhajanja (17. februarja 1950), drugi pa, kako je raslo število naročnikov.

Zanimiva je bila tudi tretja vitrina, kjer so bili razloženi novomeški dijaški rokopisni listi (originali ali fotoposnetki) od najstarejših do letnih (gimnazija in učiteljske). Vmes pa so bile razne slike iz življenja Ketteja in Cvelbarja, hkrati s njunimi rokopisi. Dolenjski list je v tej sobi razstavljal še rektorne odnose, nekaj kilisejev, ulite črke (stolpce), da je obiskovalec, ki mu tehnični proces v tiskarni ni znan, vsaj približno videl, kako se Dolenjski list »rojev«. Isti namen je imela kolekcija fotografij na steni: Kako nastane »Ljudska pravica«.

Besede upora in revolucije

Ce je tisk sploh sedma velesila, potem je bil naš predvojni napredni tisk in tisk naše Osvobodilne vojske in tisk naše Osvobodilne vojske in tisk naše Osvobodilne vojske...

Kratek račun

Dolenjski list je dosegel redno tedensko naklado 8.800 izvodov. Če bi vsaj še 100 osnovnih šol in vsaj 30 sindikalnih podružnic zbralo samo po 10 novih naročnikov, bi naš tednik lahko izhajal v nakladi čez 10 tisoč izvodov na teden.

Ali lahko to uresničimo še letos? Vsekakor, saj nam je doslej izmed 160 osnovnih šol in nižjih gimnazij odgovorilo oziroma poslalo nekaj naročnikov komaj 22 šol, od vseh dolenjskih in kočevskih sindikalnih podružnic pa komaj 3...

Nekdo so »Dolenjske novice« izhajale v 600 do 800 izvodih. Danes je dosegel Dolenjski list 8900 izvodov, prav lahko pa bi se z najmanjšim trudom organizacij, šol in sindikatov povzpeli na 10.000 izvodov.

Podravimo 10. oblet. osvobodilne z rekordnim številom naročnikov našega domačega lista - z redno naklado deset tisoč izvodov! Pridobite zato Dolenjskemu listu tudi vi vsaj enega novega naročnika!

Kratek račun

Dolenjski list je dosegel redno tedensko naklado 8.800 izvodov. Če bi vsaj še 100 osnovnih šol in vsaj 30 sindikalnih podružnic zbralo samo po 10 novih naročnikov, bi naš tednik lahko izhajal v nakladi čez 10 tisoč izvodov na teden.

Ali lahko to uresničimo še letos? Vsekakor, saj nam je doslej izmed 160 osnovnih šol in nižjih gimnazij odgovorilo oziroma poslalo nekaj naročnikov komaj 22 šol, od vseh dolenjskih in kočevskih sindikalnih podružnic pa komaj 3...

Nekdo so »Dolenjske novice« izhajale v 600 do 800 izvodih. Danes je dosegel Dolenjski list 8900 izvodov, prav lahko pa bi se z najmanjšim trudom organizacij, šol in sindikatov povzpeli na 10.000 izvodov.

Podravimo 10. oblet. osvobodilne z rekordnim številom naročnikov našega domačega lista - z redno naklado deset tisoč izvodov! Pridobite zato Dolenjskemu listu tudi vi vsaj enega novega naročnika!

bolilne borbe lista največja sila, ki je že davno pred našo revolucijo sejala seme upora in avobodojubja v duše zatirane ljudstva, v NOB pa imela nič manjšo vlogo kot puške in topovi. Kajti ta tiskana beseda je izoblikovala borce in aktiviste, jim zjeklenila pesti in srca, bila je bobneč glas, kilcajoč ljudstvo v borbo. Druga soba na razstavi je bila posvečena prav temu tisku. »Pregled legalnega partijskega tiska in tiska, ki ga je Partija usmerjala ali se ga posluževala«, kot je povedal napis.

Tukaj je bil izbor širši, saj se ni mogel omejit le na novomeški ali dolenjski tisk. V vitrinah so bili razstavljeni izvodi naprednih slovenskih časnikov in listov od 1919 do 1941, teh sejalcev svobode, v kateri danes živimo. Videli smo pregleden izbor našega ilegalnega partijskega tiska, izbor partizanske periodike (listi, glasila) in tudi nekaj primerov novomeške tehnike (1941-42), ki je v naši NOB odigrala prav pomembno vlogo. Stene so krasile povečane fotografije iz delovanja partizanskih tiskarn in silka partizanske revolucionarja Borisa Kidriča. Na eni steni pa so bili, v obliki dveh roket, razstavljeni slovenski dnevniki in časopisi, hkrati s listi ostalih naših republik in raznih pokrajin.

Ta razstava tiska v Novem mestu, ki sta jo pripravila Studijska knjižnica Mirana Jarca in Dolenjski list, ni bila samo dostojna počastitev 10. obletnice osvoboditve in Tedna tiska, ampak je tudi uspešno poslužila svojemu namenu. Stavili obiskovalci so dobili pregled periodičnega tiska v tem delu Dolenjske, pa tudi vpogled v zakladnico slovenskega naprednega in partizanskega tiska. In tak vpogled in pregled ni za vsakogar samo zanimiv, temveč tudi koristen. Akcija v Tednu tiska na Dolenjskem je s to razstavo dobila svoj lep in tehten zaključek.

ZAHVALA

Podpisani Vinko Mustavar se za »izvajanje Dolenjskemu listu za poslano nezgodno zavarovanje 15.000 dinarjev. Ze lani sem dobil na račun moje nezgode 5.000 dinarjev, letos pa, ko sem bil spoznan za stoodstotnega invalida, pa za 15.000 dinarjev, skupaj torej 20.000 dinarjev. Se enkrat iskrena hvala, naš Dolenjski list pa vsakomur priporočam!

Vinko Mustavar, Ponikve 59, Videm - Dobropole

Slovenski izseljenski koledar za leto 1956 je izšel

Sredi novembra je izšel Slovenski izseljenski koledar za leto 1956, ki ga že tretje leto izdaja Slovenska izseljenska matrica za slovenske izseljence po svetu. Ta izseljenski zbornik, kakor tudi ilustriran, mesečnik »Rodna gruda«, sta si v treh letih pridobila številne naročnike in bralece v Združenih državah Amerike, v Južni Ameriki, v Afriki, Avstraliji ter mnogih evropskih državah.

Izseljenski koledar je uredil književnik Tone Sliškar. Obsega 288 strani in je bogato opremljen s 178 fotografijami. Domači avtorji so prispevali članke o političnem, gospodarskem in kulturnem življenju v Jugoslaviji in Sloveniji, polovico koledarja pa obsega prispevki rojakov - izseljencev samih. Tako postaja Slovenski izseljenski koledar iz leta v leto zbornik dragocennih zgodovinskih zapiskov iz življenja slovenskih izseljencev.

Naslovno stran, ki predstavlja na lepo modri podlagi živobarven zanjicid Slovenije, je opremil Janez Trpin. Cena koledarja je 500 dinarjev.

Izseljenski koledar priporočamo zlasti onim, ki imajo svoje prijatelje v tujini, da jim ga pošljejo kot lepo novoletno darilo.

lo. Naročila sprejema Slovenska izseljenska matrica, Ljubljana, Cankarjeva, 5-1, M. Š.

RAZPIS

ZA TEČAJ POLITIČNE SOLE PRI CK ZKS (OD 1. FEBRUARJA DO 30. JUNIJA 1956)

Tečaj je namenjen predvsem delavcem in delavkam v industriji in kmetstvu, ki že delajo v organih delavskega in družbenega upravljanja, v organih oblasti, v sindikatih, društvih itd. in si žele razširiti in poglobiti politično znanje.

Prijave za sprejem v šolo pošljite na upravo Politične šole pri CK ZKS, Ljubljana, Parmova 37, II. trakt do 31. decembra 1955, hkrati pa tudi na svoj občinski komitej.

V prijavih navedite osebne podatke, podatke o dokončanih šolah in tečajih, o statusu in funkcijah v političnih organizacijah, o osnovnem poklicu in zaposlitvi in o višini mesečnih prejemkov.

Sola ima internat, ki je namenjen predvsem tovarišem in tovarišicam izven Ljubljane. Podrobnejše informacije dobite na upravi šole oziroma na občinskem ali okrajnem komiteju ZKS svojega področja.

ZAPISKI IZ LET NOB

Likvidacija belogardistične postojanke na Ajdovcu

10. decembra je minilo trinajst let, ko je bila uničena belogardistična postojanka na Ajdovcu pri Žužemberku. Kot udeleženec te borbe, oziroma kot vodnik 3. voda 1. čete 1. bataljona Gubčeve brigade, naj na kratko opišem, kako je napad potekal.

V večernih urah 10. decembra 1942 se je celotna brigada Matije Gubca preselila iz vasi Rihpovec preko proge na Sektor doberniške občine. Naš bataljon je šel čez progo med železniškima postajama Ponikve-Trebnje. Ze v bližini predora pri Sv. Anž. Med potjo smo razkopali progo in malo počakali, da bo pripeljal vlak, ki ga ni bilo. 2. bataljon je prestopil progo v bližini Podboršta pri Trebnjem in tam miniral železniški most preko Temenice. Tudi 3. bataljon je prešel progo med postajama Ponikve-Trebnje.

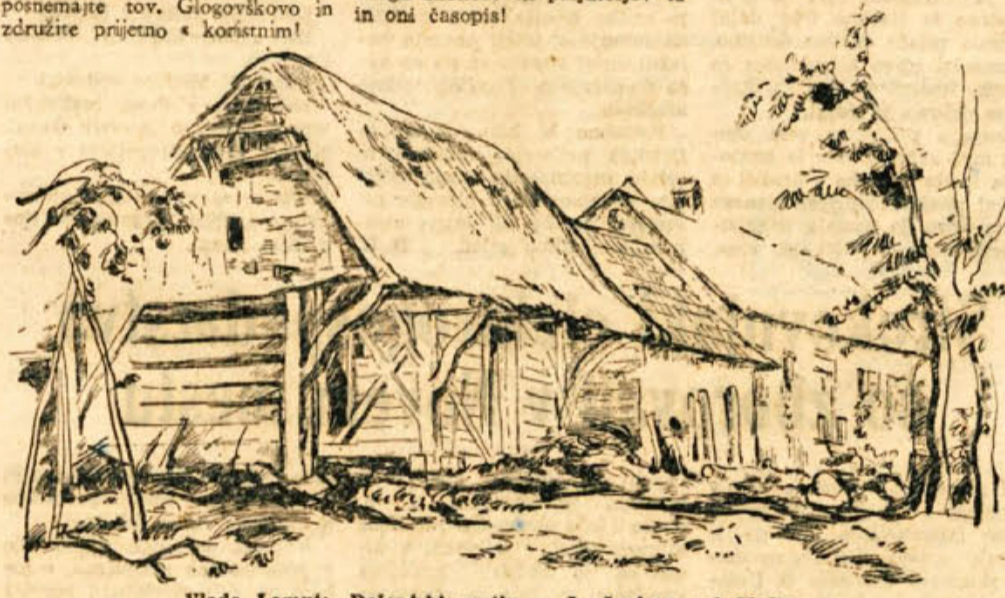
Likvidacija belogardistične postojanke na Ajdovcu

in sončen. Popoldne je nas vodnik poklical komandir Rade in povedal, da je čete treba pripraviti za odhod.

»Sli bomo naprej in, če bo potrebno, bomo stopili tudi mi v akcijo.«

Takoj sem vedel, kam gremo, kajti kot domačinu mi je bilo znano, da je najbližja in najbolj osamljena, toda strateško zelo važna belogardistična postojanka na Ajdovcu. Kmalu se je naš bataljon začel pomikati proti Rdečemu Kalu in se tu pridružil 3. bataljonu. V vasi smo ostali le malo časa; kajti ko se je stemnilo, sta se začela oba bataljona pomikati skozi Ojstri vrh proti Ajdovcu. Kmalu ko smo zapustili vasi, so začeli Italijani iz Trebnjega, kjer so imeli svojo postojanko, s topovi obstreljevati Ojstri vrh; čeprav je kaka granata priletela tudi v bližino naše kolone, njmo imeli nobenih izgub.

11. december je bil zelo lep

Vlado Lamut: Dolenjski motiv - Lešnica pri Mačkovu.

Za nove naročnike:

TUKAJ ODREŽITE!

DOPISNICA

Upravi

„Dolenjskega lista“

Znamka za 10 din

NOVO MESTO poštni predal 33

Lojze Vršnik

Staršem v premislek Dober začetek dela šolskih odborov v občini Trebnje

Teden otroka je res že za nami, vendar se mi zdaj potrebno spregovoriti še nekaj besed s starši, in sicer o šoloobveznih otrocih.

Šolski obisk na podeželskih šolah je v primeri z mestnimi silno slab. Naj navedem nekaj izrazitih primerov, ozir, izgovorov, ki jih slišamo od staršev in učencev na osnovni šoli v Trebnju.

Učenka 6. razreda ne prihaja v šolo, ker je je brat-gospodar zaklenil šolsko torbo in ključ skrjal. Zakaj? »Delo doma je važnejše ko šola!« In kaj? Nekateri učenci niso prišli, ker jih starši niso pustili, »Ce je sosedov doma, tudi ti ne boš šel!« Neke učenke ni bilo teden dni v šolo, ker ni imela svinčnika.

Učenka prvega razreda osnovne šole se je po treh dneh izostanka izgovarila, da ni prila k pouku zato, ker so doma grabičili otavo. Starši oče pa je zanj dejal, da je taka oddaljenost od

da je sodnik za prekrške odmeril staršem denarno kazen in krive so bile spet — učiteljice, ki animajo drugega dela, kakor štiri ure na dan plozati otrokoma.

Nepismenost je žalostna stvar

Starši, ki tako pravijo, ne pomislijo, da se za šolski pouk ne zankajo samo učiteljice, ampak tudi ljudska oblast, kajti obisk šole je obvezen. Obenem tudi pozabljajo, da so učiteljice na Trebnjem zaradi otrok, ne pa otroci zaradi njih.

Posledice nerednega obiskovanja šole so očitne. Saj je prav, da se otrok privaja delu, toda prvo je šola, je njegova izobrazba, potem šele pomoč pri domačem delu. Naj po krivdi staršev otrok ostane zaostal in le na pol sposoben za življenje? Kaj ni žalostno, da odhajajo s Trebnjema mladi fantje k vjakom nepismeni? In da mora potem tak fant prositi nekoga drugega, da mu sestavi pismo domačin! Učiteljice na Trebnjem so si prizadevale organizirati tečaj za nepismene, toda bilo ni nobenega odziva. Ostali nepismeni danes, ko so vendar dani vsi pogoji, da mlad človek dobi vsaj osnovno izobrazbo, to je več ko žalostno in priča, kako starši malo mislijo na bodočnost svojih otrok in jim je važnejše vsako delo in vsak izgovor, samo da otrok ne gre v šolo — ali da ne znajo že starejšega sina navdušiti za tečaj za nepismene. Kako se naj dvigne in napreduje kraj, ki ima še danes nepismene ljudi!

Starši večkrat pravijo, da je za otroka prenaporna, da bi šel vsak dan v šolo. Tako pojmovanje je zgrešeno. Saj včasih,

ob slabem vremenu, za otroka res ni lahko iti uro daleč, toda ali je zanj kaj laže, če ga pošljejo trosit gnoj ali kopat v vinograd? Starši se morajo malo več žrtvovati za otroka in njegovo prihodnost!

Malomarnost staršev do vzgoje svojih otrok naj pokaže še nekaj primerov!

Na vprašanje, koliko je stara, je učenka v prvem razredu odgovorila: »Dve leti.« Več ko polovica otrok sploh ni vedela, koliko so stari. Ko je bilo učenki naročeno, naj doma vpraša, so ji rekli, naj spet pove v šoli, da je stara dve leti. Učenka osmega razreda je med poukom odšla v trgovino. Ko se je vrnila, se sploh ni opravičila, kot bi se za učenko osmega razreda že spodobilo. Zato ji je učiteljica odvzela steklenico. Potem je pa vsa razburjena prihitela v šolo mati in nahrulila učiteljico, da ima te zafkančije dovolj. Ne bi bilo bolje, da je poslala najaz hčerko in ji naročila, naj se lepo opraviči? Kaj pomaga, če učitelj učil in hoče otroku dobro, starši doma pa po svoje obrnejo!

ljič bolj dopovedovali, da je to potrebno, manj je pomagalo. Zaključek je bil: »Prav, bo pa doma ostal!« Ce bi staršem šlo za to, da se njihov otroci česa naučijo, bi to stvar čisto drugače razumeli.

Tole ni napisano iz kakega ogorčenja ali kot samo občitanje, ampak zato, da bi tisti starši, ki do šole in pouka nimajo pravega odnosa, spoznali in se zavedali, da šola ni zafkančija, ampak da je njen namen, da otroke izobrazi in pripravi za življenje. Kajti tudi izgovor: »Za delo na kmetiji bo že do-

Da bi dobil boljši vpogled v stanje družbenega upravljanja šol, je Svet za šolstvo pri OLO Trebnje sklical konferenco predsednikov šolskih odborov.

Konferenca je pokazala, da člani šolskih odborov v glavnem poznajo svoje dolžnosti, kakor jih predpisuje Splošni zakon o vsotstvu šol. V pričetku tekočega leta ustanovljeni odbori so imeli doslej po 2 do 3 seje, na katerih so obravnavali predvsem materialna vprašanja. Preskrba šol z drvmi, nujna popravila šolskega poslopja in podobne gospodarske zadeve so jim bile glavna skrb. Dobro pa se zavedajo, da to še malo niso vsa vprašanja, ki naj jih šolski odbori zajemajo v svojo dejavnost. Na sejah so obravnavali tudi zdravstveno stanje šolske mladine. Ugotovili so, da bi bili na naših šolah vsaj enkrat nujno potrebni sistematični zdravniški pregledi, ki bi marsikaterega učenca pravočasno napotili k zdravljenju in tako preprečili nadaljnji razvoj bolezni. Šolski odbor v Knežji vasi je poskrbel, da bo dobil šolski vrtno ograjo. Ali ni v tem že izražena želja, da bi naši šolski vrtovi zopet oživeli in bi učenci s cepeljenjem, z gnojilnimi poizkusi in drugimi deli hkrati s teoretičnim poukom dobivali smisel in veselje za kmetijsko? Težave so sicer zaradi pomanjkanja učiteljev — izkušenih vrtnarjev in sadjarjev, vendar bo šolski odbor skušal tudi vprašanje urediti s

pomočjo naprednejših gospodarjev. Iz tega primera vidimo, kako se delovno področje polagoma razširja in se skrb šolskih odborov obrača že tudi na vsebino pouka, kar je vsekakor razveseljivo! Posamezni odbori se vesevajo tudi drugih vprašanj. Tako so n. pr. v Doi, Nemški vasi s pomočjo OLO zadovoljivo rešili primer socialno ogroženega učenca. Seveda so se povsod zanimali tudi za šolski obisk in sodnik za prekrške pri OLO je imel že precej opravka s starši, ki svojih otrok ne pošiljajo redno v šolo. Malo težje je seveda razpravljati in ukrepati o tem vprašanju tistemu šolskemu odboru, ki ima takega grešnika tudi med svojimi člani. In vendar je tudi tak primer! Prepričani smo, da bo prizadeti šolski odbor s trvam pripravi, kako bodo upravljali šolo ljudje, ki niso preterati o njenih potrebah.

Predsedniki šolskih odborov so predlagali, naj bi OLO v bodoče

nakazoval šolam proračunska sredstva v četrtletnih dotacijah, ker je sedaj način financiranja zelo nepravilčen. Soglašali so tudi s predlogom, naj bi nabavljali učila skupno za vse šole v občini, seveda po predhodni ugotovitvi potreb in po določenem načrtu. Na ta način bi bila skromna proračunska sredstva za učila porabljena bolj smotno in koristno.

Ceprav kažejo šolski odbori še mnogo slabosti, ki so značilne za vsak začetek, vidimo vendar v njihovem dosedanjem delu zagotovilo, da bodo ob poglobljeni proučitvi svojih nalog in z načrtnim delom polagoma v celoti zajeli bistvo družbenega upravljanja v šolstvu. K temu bo v določeni meri prispevala tudi ta konferenca, na kateri so si predsedniki šolskih odborov izmenjali svoje izkušnje, prešli pobude in navodila za bodoče delo, Svet za šolstvo pa se je podrobneje seznanil z uspehi in s težavami šolskih odborov. — en

Nepismenost je žalostna stvar

Starši, ki tako pravijo, ne pomislijo, da se za šolski pouk ne zankajo samo učiteljice, ampak tudi ljudska oblast, kajti obisk šole je obvezen. Obenem tudi pozabljajo, da so učiteljice na Trebnjem zaradi otrok, ne pa otroci zaradi njih.

Posledice nerednega obiskovanja šole so očitne. Saj je prav, da se otrok privaja delu, toda prvo je šola, je njegova izobrazba, potem šele pomoč pri domačem delu. Naj po krivdi staršev otrok ostane zaostal in le na pol sposoben za življenje? Kaj ni žalostno, da odhajajo s Trebnjema mladi fantje k vjakom nepismeni? In da mora potem tak fant prositi nekoga drugega, da mu sestavi pismo domačin! Učiteljice na Trebnjem so si prizadevale organizirati tečaj za nepismene, toda bilo ni nobenega odziva. Ostali nepismeni danes, ko so vendar dani vsi pogoji, da mlad človek dobi vsaj osnovno izobrazbo, to je več ko žalostno in priča, kako starši malo mislijo na bodočnost svojih otrok in jim je važnejše vsako delo in vsak izgovor, samo da otrok ne gre v šolo — ali da ne znajo že starejšega sina navdušiti za tečaj za nepismene. Kako se naj dvigne in napreduje kraj, ki ima še danes nepismene ljudi!

Starši večkrat pravijo, da je za otroka prenaporna, da bi šel vsak dan v šolo. Tako pojmovanje je zgrešeno. Saj včasih,

ber, čeprav ne zna pisat in brati ne velja! Tudi naš kmečki človek mora kmeti vsaj osnovno izobrazbo, le tako se bomo dvignili in napredovali v gospodarskem in kulturnem ozirju in si tudi na skopi trebnjski zemlji ustvarili pogoje za boljše življenje. Cim več bo naš kmečki človek vedel in znal, toliko bolj bo lahko upošteval in uporabljal sodobna dognanja umnega kmetovanja in gospodarjenja. Temelje tega znanja pa mu da ravno šola. Starši, premislite to in poskrbite, da bodo vaši otroci redno in radi prihajali k pouku. S tem boste podprli prizadevanje šole, koristno pa bo otrokom in vam.

Dragotina Markovič

Starši, gre za korist in srečo vaših otrok!

Sola na Jelševcu ima štiri razrede, šolska obveznost pa traja osem let. Torej mora otrok, ki je uspešno končal štiri razrede, poslušati isto snov še štiri leta. Otroci pa radi vedno in hoče zvedeti vedno kaj novega. Ko so starši z Jelševca, da bodo morali otroci iz delavske šole obiskovati štiri višje razrede na Trebnjem, kar je edino pravilno in koristno, ko ima šola na Jelševcu samo štiri razrede, so ogorčeni prišli nad učiteljico. In če sta učitel-

Nekaj letošnjih obletnic Metlike

1300 se Metlika omenja kot »Novi trg«.

1365 dobi trg iste pravice kot mesto Kostanjevica.

1365 se Metlika prvič omenja kot mesto.

1475 Turki petič napadejo Metliko (prvič l. 1408).

1510 razsaja v Metliki kuga.

1560-70 Metlika pomembno središče protestantizma za Dolenjsko in hrvaško krajino.

1575 ustanovljena šola v Metliki.

1575 Turki šestnajstič napadejo Metliko.

1615 zadnji protestanti v Metliki.

1705 največji požar v Metliki. Pogorelo vse mesto z gradom, komendo, cerkvijo, hišami in mestnimi stolpi.

1720 kuga v Metliki.

1825 rojen v Metliki narodopisec, jezikoslovec in urednik Ivan Navratil.

1830 rojen v Metliki Anton Navratil, ilirec in pobudnik narodnega življenja v Metliki.

1855 huda kolera v Metliki.

1865 ustanovljena v Metliki čitalnica.

1935 dobi Metlika vodovod.

1935 umre v Pragi realistični kipar, Metličan Alojzij Gangl. Njegov pepel prepeljejo v Metliko.

1950 umre v Metliki književnik in sokolski organizator Engelbert Gangl.

Nesreča na kandijskem mostu

Ponedeljski dnevi v Novem mestu so poseben problem za varnost prometa, zlasti v dopoldanskem času. Glavna cesta je ob teh dneh skoraj zatpana za vprežno in nevsprešno živino ter za pešci, čeravno je ta cesta prvenstveno namenjena za promet z motornimi vozili kot tranzitna cesta. Vozniki motornih vozil se upravičeno pritožujejo, da se ob ponedeljskih le s težavo prebijejo z avtomobilski skozi mesto.

Nepazljivosti voznikov in gonilci živine močno ogrožajo varnost cestnega prometa in se večina njih ne zaveda, kakšne posledice lahko nastanejo, če niso pazljivi in disciplinirani.

Zaradi nepravilnosti je prejšnji ponedeljek popoldne prišlo do manjše prometne nesreče, ki bi lahko imela hujše posledice.

Posestnik Jože Lokar iz Dolnje Kartelevca je tega dne gнал po glavni cesti proti mostu mladega žreba. Zival se je verjetno splašala, se vzpela na zadnje noge in se zvrnila.

Pri tem je žrebec udaril v glavo ob kamnit opornik zid in se ubil. Lastnik je s tem oškodovan za 18.000 dinarjev.

S. F.

Nesreča na kandijskem mostu

Ponedeljski dnevi v Novem mestu so poseben problem za varnost prometa, zlasti v dopoldanskem času. Glavna cesta je ob teh dneh skoraj zatpana za vprežno in nevsprešno živino ter za pešci, čeravno je ta cesta prvenstveno namenjena za promet z motornimi vozili kot tranzitna cesta. Vozniki motornih vozil se upravičeno pritožujejo, da se ob ponedeljskih le s težavo prebijejo z avtomobilski skozi mesto.

Nepazljivosti voznikov in gonilci živine močno ogrožajo varnost cestnega prometa in se večina njih ne zaveda, kakšne posledice lahko nastanejo, če niso pazljivi in disciplinirani.

Zaradi nepravilnosti je prejšnji ponedeljek popoldne prišlo do manjše prometne nesreče, ki bi lahko imela hujše posledice.

Posestnik Jože Lokar iz Dolnje Kartelevca je tega dne gнал po glavni cesti proti mostu mladega žreba. Zival se je verjetno splašala, se vzpela na zadnje noge in se zvrnila.

Pri tem je žrebec udaril v glavo ob kamnit opornik zid in se ubil. Lastnik je s tem oškodovan za 18.000 dinarjev.

S. F.

Otroci in pijača

šole prenaporna za sedemletnega otroka in da bi bilo dovolj hoditi v šolo trikrat na teden.

Varuh učenca, ki že tretje leto ne hodi v šolo, je izjavil, da učenca sili v šolo, pa ga noče ubogati. »Jaz nisem kriv, če noče,« je dodal in skomignil z ramo. Dobro je pa znano, da ravno ta učenec hodi vsleparitve v dve uri oddaljeno vas. Ko je sodnik za prekrške odmeril gospodarju zaradi fantovega nerednega obiska denarno kazen, je gospodar izjavil, da so vsa krive učiteljice. »Premlade so, pa ne znajo prijeti otrok.« Torej pet učiteljic, brez pomoči staršev, bi moralo trdnó držati na vajah 170 otrok, oče, zatiroma varuh, pa ne more ukrotiti enega samega otroka!

Neki učence ni prihajal v šolo, ker je bil spreveliks. Baje je hodil delat h kmetom. Seve-

Kdo bi zameril delavcu, če med težkim delom ali po končanem delu izpije kozareček dobrega vina? Toda dobro, zlahkno vino lahko pridelajo le tam, kjer je primerno podnebje in dovolj visoka lega; ker pa brez vina ne gre, sadijo šmarnico, ki raste povsod. Ta se je tako udomečila in postala priljubljena, da so kmetje veliko lepih njiv zasadili s to ceneno trto. Kjer je vino doma ga pijejo vsi, tudi otroci, in čim slabše vrste je vi-

no, tem manj ga je škodn za otroke, pravijo.

Nedavno sem po več letih obiskal znana-sošolca, v času, ko je bila družina ravno pri kosilu. Po jedi je gospodar postavil na mizo steklenico šmarnice, jo natočil najprej sebi, nato se je kozarec vrnil pred otroke, od večjega do manjšega. Bilo jih je osem, starih od enega do sedemnajst let. Ko je šestletna deklica izpila kozarec, ga je spretno nalila mlajšemu bratcu; ker ga je natočila le polovico, je ta pijačo odločno odklonil in se zadovoljil šele potem, ko mu ga je oče nalih do vrha. Med pogovorom mi je prijatelj povedal, da noče kratiti otrokom pijače, ker pije tudi sam. Ker mu je vinograd, kjer je imel posejano le zlahkno trto, dajal premalo pijače za svo družino, je zriogal njivo blizu doma in posadil šmarnico. »Saj za otroke je dobra,« je dejal.

Drugače prijatelj sem obiskal med večerjo. Ker je gospodinja imela opravka s prašiči in ker ni imela nič pripravljenega za na mizo, je poslala trinajstletnega sina v klet po vino,

medtem pa je mlajša sestra narezala čebule, na sredo mize postavila sol, naker je petero otrok sedlo za mizo in večerjali čebulo s kruhom, zalivali pa so s šmarnico. Gospodinja je rekla, da je to najbolj poceni in enostavna večerja za otroke. Omenil sem ji, da bi bilo mlačko s kruhom tudi poceni večerja, pa mi je odgovorila, da take jedi ne pripravi zato, ker ne utegne pred večerjo pomoliti krave. »Sicer pa je čebula, posebno na vino, dobro proti glitstam,« je pripomnila.

Sprčo take prehrane otrok se res ne moremo čuditi, zakaj zdravniki ugotavljajo slabo razvítost in slabokrvnost predšolskih in šoloobveznih otrok. Ni več uganka, kje je vzrok, da je veliko število otrok živčnih, da morajo v šolah pogosto beležiti slabe uspehe in sta se naša dorasajoča mladina vdaja alkoholu.

Potrebno bi bilo, da bi se Društva prijateljev mladine in ostale organizacije resno lotile teh problemov in dosegle pri starših, da ne bi dajali otrokom alkoholnih pijač. D. N.

Strokovnjaki elektrogospodarstva so zborovali v Novem mestu

V preteklem tednu je bilo v »Pionirjevi« dvorani v Bršljini važno posvetovanje, ki ga je sklical uprava Elektrogospodarske skupnosti Slovenije iz Ljubljane. Zbralo se je 90 predstavnikov vseh slovenskih elektrogospodarskih distribucijskih podjetij, republikij in okrajni elektroenergetski inšpektorji, zastopniki univerze in državnega sekretariata za gospodarstvo LRS ter predstavnik OLO Novo mesto.

Posvetovanje je začel 8. decembra Ivan Pirnat, direktor Elektro Novo mesto, ki je pozdravil vse navzoče, med katerimi sta bila tudi predsednik OLO Novo mesto Franc Pirkovič in zvezni ljudski poslanec Ivan Kreft. Za njim je začel posvetovanju plodnih uspehov predsednik tovariš Pirkovič, naker je prevzel vodstvo zborovanja direktor Uprave ELES ing. Vekoslav Korolec. Prvi dan so udeleženci posvetovanja poslušali tele referate: smernice za projektiranje nizko napetostne mreže (ing. Franc Štrajnar); gradnja n. n. mreže (Márko Zupanc); gradnja kabelske mreže (ing. Stane Jesih); obratovanje n. n. mreže (Franc

SPET ŽRTEV PROMETNE NESREČE

V ponedeljek, 5. decembra, se je mudila v Novem mestu 73-letna Ana Kužnik, doma iz Bilške vasi pri Mirni peči. Ko se je vracala proti domu po glavni cesti okrog 11.30 ure in pomagala sorodniku poganjati nezaprženo živino, je v Bršljino srečala tovorni avtomobil s priklopi, ki je vozil iz Bršljina v Novo mesto. Kužnikova se je sicer izognila tovornemu avtomobilu po desni strani ceste, verjetno pa ni opazila, da je za tovorni avtomobil priklopljena še težka prikolica, čeravno je bilo to opozočeno z znakom na avtomobilski kabini. Kužnikova je ta-

koj za avtomobilom krenila z desne strani proti sredini ceste v času, ko je voznik izravnaval vozilo po srečavanju, kar je imelo za posledico, da je leva stran kasona prikolice udarila Kužnikovo v glavo. Udarec je bil tako močan, da se je ponesrečenka zgrudila na mestu mrtva.

Prometna nezgoda, ki je zahtevala novo žrtev, naj bo resna opomin pešcem in drugim koristnikom cest, da je nujno potrebno biti na cesti pozoren in previden, zlasti pa je treba upoštevati prometne predpise in se po njih ravnati.

Čemu surovost do otroka

V uredništvo lista smo dobili pritožbo, da se je 8. decembra natakarcia Mima Drenik na dvojni poleg gostilne »Pri dobri kapljici« grdo znesla na 5-letno Kebejevo deklico s Tavčanjeve ceste 13 v Novem mestu. Otrok je bil v mesnici in se nato zavrtil čez dvorščice na Marof, kjer ga je čakala mati. Pri tem je prav gotovo ne iz zlobe ali hote — stopil na robleček, ki je ležal na tleh pod razobeženim petlom. Natakarcia ga je oklofotala po glavni ušesih, nato pa mu je vzela iz rok še palico in vpila nad njim. Ko ji je mati dejala, zakaj kaznuje otroka, ki ni nič zakrivil, je Drenikova zlobno pristavila, da ji je žal, da deklica ni še bolj nabila.

Čudna kultura srca, ki jo je treba žigosati!

NOVE ŠOLE V OKRAJU

OLO Novo mesto je ustanovil na predlog Sveta za šolstvo šolo za defektne deca v Smihelu pri Novem mestu. Šola že postuje pod imenom »Pomožna šola v Smihelu pri Novem mestu«. Vajo sprejemajo šoloobveznezaletne defektne otroke iz okraja Novo mesto.

Okrajni ljudski odbor je tudi potrdil odločbi občinskega ljudskega odbora Smeič in Mokronog, s katerima sta bili ustanovljeni šoli na Planini in v Lakencu. S posebno odločbo je bil ustanovljen Gospodinjski center v Novem mestu, ki postane okrajni proračunski zavod.

V Metliki goje zdravilna zelišča

Na zadnji kmetijski razstavi v Metliki, v novembu letošnjega leta, so bila med drugim razstavljena tudi samonikla in gojena kultivirana zdravilna zelišča. Pobudo za kultiviranje zdravilnih zelišč v Sloveniji je dal Zavod za farmacijo v Ljubljani, ki se zaveda koristi tega gojenja, saj je znano, da predstavlja farmacevtska agrikultura v vseh narodnih državah važno gospodarsko panogo.

V Metliki je že pred petimi leti pričel sistematično gojiti zdravilna zelišča mr. ph. Gpko Jug, ki je na površini 250 m² ugotovil, da so tu odlični pogoji za sajenje kobilanec (domača in holandska kumna, sladki janež, koriander), usnace (poprova me-

Kulturno delo v Dobrničju

Te dni je minilo dvajset let od rojstva naše republike. Tudi v Dobrničju smo dostojno proslavili Dan republike z lepo akademijo.

V govoru je tovariš Pleskovič na kratko opisal zgodovinsko pot naše republike in poudaril, kako velik je dosedanj napredek domovine v vseh pogledih družbenega dogajanja. Nato so sledile recitacije in pevске točke. Pionirji iz višjih razredov osnovne šole so nastopili z enodejanko »Štirje bratje«. Prijetno so nas razvedrili, saj so z nastopom pokazali, da je v njih veliko volje do igranja.

Za zaključek so nas prijetno presenetili še mladinci z enodejanko »Starec Milton«. Vsebinska igrice nas je globoko pretresla, saj nas je spomnila na tiste težke dni, ki smo jih preživljali pod okupatorjem. Tu moram poudariti, da so nastopili sami novi člani KUD Jožeta Slaka. Toda pokazalo se je, da imajo vsi izredno veselje do kulturno-prosvetnega dela, saj je njihov nastop, čeprav prvi, vse hvale vredni. Kljub temu, da so se starejši člani KUD večidel razšli, vendar upamo, da bo kulturno-prosvetno delo v Dobrničju ponovno zaživelo. Franc Kováč, Milan Fabjan in Franc Kastelec so s svojim nastopom prizgali iskriko upanja, da se bodo iz njih kmalu razvili dobri igralci, ki bodo z lastno pobudo dvignili kulturno raven svoje vasi.

Zimski čas je tu! Upajmo, da bo v Dobrničju kulturno-prosvetno delo malo bolj zaživelo, težko telesno poškodbo,

Kulturno delo v Dobrničju

Te dni je minilo dvajset let od rojstva naše republike. Tudi v Dobrničju smo dostojno proslavili Dan republike z lepo akademijo.

V govoru je tovariš Pleskovič na kratko opisal zgodovinsko pot naše republike in poudaril, kako velik je dosedanj napredek domovine v vseh pogledih družbenega dogajanja. Nato so sledile recitacije in pevске točke. Pionirji iz višjih razredov osnovne šole so nastopili z enodejanko »Štirje bratje«. Prijetno so nas razvedrili, saj so z nastopom pokazali, da je v njih veliko volje do igranja.

Za zaključek so nas prijetno presenetili še mladinci z enodejanko »Starec Milton«. Vsebinska igrice nas je globoko pretresla, saj nas je spomnila na tiste težke dni, ki smo jih preživljali pod okupatorjem. Tu moram poudariti, da so nastopili sami novi člani KUD Jožeta Slaka. Toda pokazalo se je, da imajo vsi izredno veselje do kulturno-prosvetnega dela, saj je njihov nastop, čeprav prvi, vse hvale vredni. Kljub temu, da so se starejši člani KUD večidel razšli, vendar upamo, da bo kulturno-prosvetno delo v Dobrničju ponovno zaživelo. Franc Kováč, Milan Fabjan in Franc Kastelec so s svojim nastopom prizgali iskriko upanja, da se bodo iz njih kmalu razvili dobri igralci, ki bodo z lastno pobudo dvignili kulturno raven svoje vasi.

Zimski čas je tu! Upajmo, da bo v Dobrničju kulturno-prosvetno delo malo bolj zaživelo, težko telesno poškodbo,

Nevarnost statične elektrike

Ta vrsta elektrike je že zelo dolgo znana, saj jo je maračkom prav pošteno zagodla. Kar oglejmo si, kako se je z njo seznanil nek zdravnik iz Združenih držav Amerike. Nekdo so ga poklicali sredi noči k težkemu bolniku. Nadel si je kožuh in obul čevlje iz kavčuka ter odhitel v garažo po avtomobil. Ko je hotel odpreti vrata avtomobila, je skočila iz njegove roke iskra in vžgala bencinske hlape, ki so se bili razvili, ker je bencinski tank puščal. Priiskit, ki je pri tem nastal, je vrzel zdravnika iz garaže. K sreči se je vsa ta dogodivščina končala brez hujših poškodb.

Drug primer, ki je zahteval žrtev, pa se je pripetil neki ženi, ki je držala mapeč na preprogi s čunjjo, namočeno v bencin. Mahoma je zagorel zrak okoli nje z modrim plamenom. Dobila je tako opekline, da jim je podležla. To vnaetje je povzročila električna iskra, ki je nastala s trenjem pri čiščenju preproge.

Statična elektrika pomeni stalno nevarnost povsod, kjer uporabljajo kakršno koli tekočo gorivo — bencol, benol, nafta — ali kjer je ozračje polno prahu. Toda kaj je pravzaprav statična elektrika? Po domače bi rekli, da je to elektrika, ki se ne giblje v nasprotju z »dinamično elektriko« ali »elektriko v gibanju«. Ce pa hočemo biti natančnejši, moramo priznati, da statična elektrika ko je enkrat ugotovimo, ni več v stanju mirovanja, ampak se zelo hitro giblje in povzroča lahko volke nevarnosti.

Včasih so mislili, da nastane le pri trenju dveh različnih snovi. Toda nove ugotovitve so dokazale, da lahko nastane tudi tedaj, ko ločimo dve snovi, ki sta se popreje sekali. Pojav te vrste elektronev imajo za valovanje elektronov in protonov. Statična elektrika nastaja, če hodimo z čevlji po preprogi, če vzamete svilen obloko iz posode, v kateri ste jo v bencinu čistili, in še na sto in sto drugih načinov.

Statična elektrika nas spremlja povsod, podnevi in ponoči, polci in pozimi. Ugotovili so jo v snegu, puščavskem pesku, prahu, ki se dviga nad žrelci ognjenikov, v gosti meglici nad slapovi. Pojav sproščanja te elektrike se lahko opazuje na ostrih gorstkih vrhovih ali strelovodih ob hudih nevihtah. Mnogi narodi nazivajo ta pojav »Elizjev ogenj«.

Statična elektrika je nevarneša v suhem ko v vlažnem vremenu. Suh zrak je slab prevodnik elektrike in zaradi tega omogoča, da doseže statična elektrika visoko napetost. Ta se končno sprosti v obliki električne iskre, ki živigne v kak bližnji predmet. Za iskro, ki je dolga dva in pol centimetra, je potrebna napetost približno 20.000 voltov. Človek, ki hodi po debeli preprogi v suhem prostoru, lahko nabere toliko statične elektrike, da doseže 10.000 voltov napetosti. Tovorni avtomobilji in avtobusi pa celo 40.000 in več. Jermeni v industrijskih podljudjih so povzročili še iskre, katerih dolžina je dosegla 1,5 metra, za kar je bilo treba nad en milijon voltov.

S. R.

Za nove naročnike

TUKAJ ODREŽITE!

NAROČILNICA

Naročam 1 izvod »Dolenjskega lista« na naslov

Ime in priimek:

Poklic:

Kraj:

Pošta:

Casopis pošiljajte na gornji naslov od dne naprej. Naročnino bom redno plačeval po položnici — osebno — celoletno — polletno — četrtletno vnaprej (neustrezno prečrtajte). Naročilo velja do moje pismene odpovedi lista.

dne

lastnorčni podpis

Kovinarji bodo pomagali vajencem

7. decembra je imela občina zbor sindikalna podružnice niso dovolj brigali za vajeniško mladino, zlasti ne za njihovo pravilno vzgojo izven delovnega mesta. Sprejet je bil sklep, da bodo v bodoče posvečali večjo skrb vajeniški mladini v internatih. Za novoletno jelko bodo obdarili vse vajence njihove sindikalne podružnice. Prav tako bodo vsi člani sindikata v večji meri sodelovali v ostalih množičnih organizacijah.

Razprava se je posebej vrtela okoli pomoči vajencem, ki žive v

Nevaren poljub

V Sentvidu na Koroskem je v času sejma gostoval cirкус »Fortuna«. V cirku su je bila zaposlena tudi 22-letna Terezija Koritničnik, ki je nastopala z levji. Kazalo je, da je z zverinami v dobrih odnosih in jim je samja tudj čistila kletko. V nedeljo zjutraj je bila prav tako zaposlena v kletki. Iz same razigranosti ni bila razpoložena in je krotkilo udarila s šapo po glavi in jo še ugriznila v obraz. Vso okrvavljeno so krotkilo hitro prepeljali v bolnišnico s težko telesno poškodbo,

Marijan Lapajne: Novomeški Breg

Nevaren poljub

V Sentvidu na Koroskem je v času sejma gostoval cirкус »Fortuna«. V cirku su je bila zaposlena tudi 22-letna Terezija Koritničnik, ki je nastopala z levji. Kazalo je, da je z zverinami v dobrih odnosih in jim je samja tudj čistila kletko. V nedeljo zjutraj je bila prav tako zaposlena v kletki. Iz same razigranosti ni bila razpoložena in je krotkilo udarila s šapo po glavi in jo še ugriznila v obraz. Vso okrvavljeno so krotkilo hitro prepeljali v bolnišnico s težko telesno poškodbo,

Nevaren poljub

V Sentvidu na Koroskem je v času sejma gostoval cirкус »Fortuna«. V cirku su je bila zaposlena tudi 22-letna Terezija Koritničnik, ki je nastopala z levji. Kazalo je, da je z zverinami v dobrih odnosih in jim je samja tudj čistila kletko. V nedeljo zjutraj je bila prav tako zaposlena v kletki. Iz same razigranosti ni bila razpoložena in je krotkilo udarila s šapo po glavi in jo še ugriznila v obraz. Vso okrvavljeno so krotkilo hitro prepeljali v bolnišnico s težko telesno poškodbo,

Nevaren poljub

V Sentvidu na Koroskem je v času sejma gostoval cirкус »Fortuna«. V cirku su je bila zaposlena tudi 22-letna Terezija Koritničnik, ki je nastopala z levji. Kazalo je, da je z zverinami v dobrih odnosih in jim je samja tudj čistila kletko. V nedeljo zjutraj je bila prav tako zaposlena v kletki. Iz same razigranosti ni bila razpoložena in je krotkilo udarila s šapo po glavi in jo še ugriznila v obraz. Vso okrvavljeno so krotkilo hitro prepeljali v bolnišnico s težko telesno poškodbo,

To in ono s Kočevskega

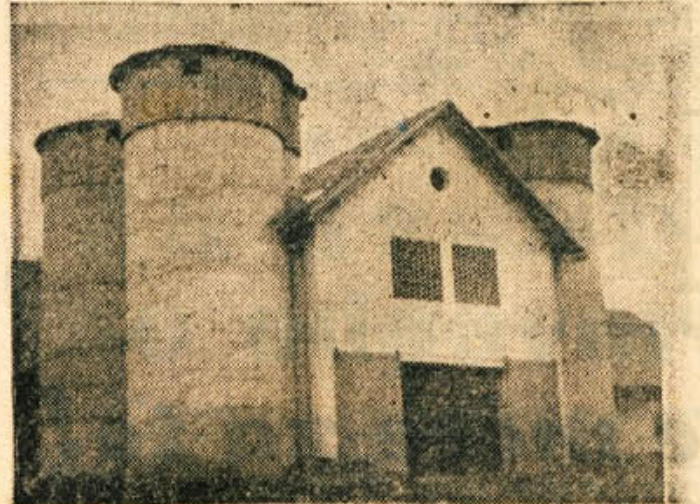
Telesna vzgoja še vedno nima vseh pogojev za uspešno delo

Da bi prebivalci in šolobvezni otroci podrobneje spoznali cestno-prometne predpise in cestno problematiko, je Tajništvo za notranje zadeve OLO Kočevje skupno z okrajnim odborom LT za kočevski okraj organiziralo predvajanje dokumentarnega filma »Bodite previdni!«; razen filma je bilo še

P. I., doma iz Sentruperta, do vasi Podlog, od koder sta hotela v Veliki Osoinik po drva. Toda zaradi nepazljivosti jima je tovarni avto pod Velikim Osoinikom zdrknul po nasipu okoli 9 metrov pod cesto. Ker sta se bala, da se ne bi izvedelo, prometne nezgode nista nikomur prijavila, temveč sta šla sama

verjetnosti ne bosta šla več po drva z avtomobilom, ki sta ga imela od drugega podjetja v popravilu (oba sta mehanika v neki mehanični delavnici v Ljubljani).

V ponedeljek je bil v Velikih Osoinikih sejem rodovniške-plemenskega sejma. Na sejem je bilo

Silos kmetijsko-gozdarskega posetva v Stari cerkvi pri Kočevju.

poučno predavanje o prometu na javnih cestah in tolmachenje cestno-prometnih predpisov.

V nedeljo 4. decembra sta se pripeljala iz Ljubljane s tovornim avtom S-944 S. L., doma iz Velikega Osoinika in

škafat konje, ki bi jima potegnili avtomobil. Toda konji iz Velikega Osoinika in potem še iz Rašice (trije pari) niso mogli izvelič avtomobila. Izvelič ga je šele vlačilec, ki je prišel iz Ljubljane. Tako sta se S. L. in P. I. trudila dolgih 39 ur, da bi dvignila avtomobil. Po vsej

POMOČ NAŠEMU NAROČNIKU

Država zavarovalni zavod v Novem mestu nas je obvestil, da je 24. novembra 1955 izplačal našemu naročniku Alojzu Skubicu, Gor. Kamence 15, pošta Novo mesto, invalidnino v znesku 4.800 dinarjev. Skubic se je ponesrečil letos 26. maja. Zdravnik DOZ je ugotovil, da mu pripada zdaj 12 odstotkov od zneska 40 tisoč dinarjev, za kolikor je bil zavarovan kot naročnik Dolenjskega lista, končna stopnja invalidnosti pa bo ugotovljena v maju 1956.

Zato ne pozabite! Vsa naročnika Dolenjskega lista, ki imajo v redu poravnano tekočo naročnino, je brezplačno neogodno zavarovati! Neogodno zavarovalnino plačuje za vse svoje stalne naročnike uprava Dolenjskega lista. Prijavite takoj vsako nezgodo, njene posledice ali smrt svojca zaradi nezgode, da ne boste prikrajšani za pomoč v nesreči!

Minulo nedeljo so imeli člani sindikalne podružnice Rudnika Kočevje svoj letni občni zbor. Na zboru so razpravljali o uspehih in problemih sindikalne organizacije, v katero je vključenih večina rudarjev. Na splošno je organizacija uspešno delovala; precej je storila za prevozno delavstva, pomagala pa delavcem tudi v težavah. Izvoljen je bil nov odbor, ki bo začelo delo nadaljeval.

Na nedavnem zboru volitev krajevnega odbora v Velikih Poljanah v kočevskem okraju so volili razpravljali o gospodarskih in političnih vprašanjih. Najbolj pereče vprašanje je za vas naše Velikih Poljan vodovod. Volitci so sprejeli sklep, da bodo ukrenili vse potrebno, da se zgradi še en zbirnik in napelje voda še v tiste hiše, ki je nimajo. Razpravljali so tudi o popravilu poti in ostalih vaških in krajevnih zadevah.

Čeprav je prepovedano točenje alkoholičnih pijač po trgovinah in je za kršitev te prepovedi določena denarna kazen, vendar po trgovinah v dobropoljski občini in v nekaterih trgovinah velikolaške in ribniške okolice še vedno točijo vino in žganje. Ker opozorila in pouki ne zaležejo, bo treba ostreje ukrepati. Zaradi takih prekrškov sta se morala pred nedavnim zagovarjati dve trgovski poslovnici iz dobrepoljske občine.

ČE JE UPRAVNI ODBOR NA MESTU IN VODNIŠKI KADER DELAVEN...

Partizan v Žužemberku krepko koraka preko vseh ovir po začetni poti naproti svojemu cilju: postaviti svoj dom! Za davno pričeto delo je odzvelo, ko je prišlo sporočilo, da je društvo zagotovilo potrebni kredit. Prav sedaj je delo v polnem razmahu in ni več daleč čas, ko bomo zapisali, da je Partizanu v Žužemberku kuji enemu prvih društev na Dolenjskem uspelo zgraditi lastno streho. Ta jim je že nad vse potrebna, saj imajo vzpostavljene vse oddelke, ki skoz vse leto redno vadijo, čeprav za vado nimajo pravih prostorov. Vse to je v veliki meri zaslug članov upravnega odbora, ki so znali najti pota in sredstva, da poteka društveno delo tako, kot smo zapisali. Pohvaliti je tamošnje prosvetne delavce, ki nesebično in požrtvovalno delajo na vseh področjih telesnovzgojnega dela, vendar moramo društvu pripomniti, da si pridobi nekaj stalnih delavcev iz drugih poklicev, kakor je bilo že velikokrat govora tudi v zvezi z delom pri ostalih društvih.

Med najbolj delavna društva v letošnjem letu je šteje tudi Partizana v Metliki. Nujno je bilo, da je društvo med celoletno redno vadbo priredilo svoj teledavni nastop, pred kratkim pa tudi svojo samostojno teledavno akademijo. Sode-

lovalo je tudi pri drugih nastopih. Pri tem delu je veliko brade prevzela na svoje rame društvena načelnica Danica Hočvar, po svojih močeh pa ji pomagala Katca Ostrončič in Janez Dragoš. Še veliko večje uspehe pa bo društvo dosegalo, ko se mu bo uresničila davna želja — leto teledavništva.

NEDELAVNOST ODBORA POVZROČA NEUSPEHE

Partizan Semčič se še ni odločil za redno vadbo v telovadnici, čeprav ima na razpolago primerne prostore. Za svoj dom se prav malo zmeni in ne poskrbi, da se okvare na strehi in drugod sproti popravilo.

Podobno stanje je na Mirni, če ni še nekoliko slabše; društvena uprava sploh ne izkorišča legeba telovadnega doma in telovadništva. S takim stanjem bo treba enkrat za vselej prenehati!

V Sentjerneju tudi ni dosti boljše. Tu sicer ni prikladnih prostorov za redno vadbo, je pa precej upanja, da si društvo v doglednem času opomore in si uredi letno telovadništvo na prostoru, ki mu ga je v ta namen dodelil OLO. Postaviti namerava tudi novo smučarsko skakalnico.

BREZ USPOSOBLJENEGA VODNIŠKEGA KADRA NI PRAVEGA DELA, SE MANJ PA USEHOV

Skoro vse delo Partizana v Trebnjem sloni na enem samem človeku. Pri najboljši volji ne more društveni načelnik Nace Bukovec opraviti vsega dela sam. Društvo si bo moralo vse, kakor vzgojiti vodniški kader za vse oddelke.

Težave s kadrom imajo tudi v Mokronogu in Dol. Toplicah. Nekaj si sicer obetajo do vodniškega tečaja, za katerega imajo kandidata že izbrane, toda težave s tem še ne bodo dokončno odpravljene.

V Vavti vasi ima Partizan teledavno stališče. Ima bivši prosvetni dom, ki je pa neuporaben za telesnovzgojne namene. Uporabljati mora dvorano v Združenem domu, ki je dovolj prostorna, zato pa tudi stalno zasedena. Društvo bo moralo

poskrbeti za kvaliteten vodnik, misliti pa tudi na preureditev svojega doma ter na letno telovadništvo.

Partizan v Otočcu še ni uspešno rešiti vprašanja vodniškega kadra, med tem ko imajo v Mirni peči vodnike samo za moške oddelke.

Partizan v Crnomlju se ponaša z nekaterimi vidnimi uspehi v atletiki in rokometu, v zadnjem času pa je govora tudi nekaj o nogometu. Še vedno pa je brez redne vadbe, ker nima usposobljenih vodnikov. Zameriti mu je, da je znal odkriti že toliko talentov, celo državnih reprezentantov, ni pa mogel vzgojiti nekaj vodnikov za redno vadbo. Prepričani smo, da se bo v Crnomlju tudi to stanje kaj kmalu zboljšalo, zlasti če bo upravljal odbor za delo pravilno zagrabil.

NOVO MESTO ZA VODNIŠKI KADER NI TAKO V STISKI KOT ZA PROSTORE

Partizan Novo mesto nima svoje telovadnice, ampak gostuje v osnovnošolski in gimnazijski, kjer se le s težavo in z dosti dobre volje razvrščajo telovadni oddelki, ki jih ni malo. Nikakega upanja ni, da bi dobil prostore v lastnem domu. Vse kaže, da se bo moral s pisarno preseliti na Loko, kjer upa dobiti svoje prostore v neposredni bližini telovadništva in igrišč. S tem bi odpadla njegova seštevila iz dosedanjih prostorov v Kresiji (Na Vrahih) v Staro gimnazijo, kakor je bilo že javljeno. Brez dvoma pa je še skrajni čas, da dobi Partizan Novo mesto svoj dom. Z ozirom na svoje dosedanje uspehe, na število svojih pripadnikov in na osnovne in cilje partizanske organizacije to tudi v polni meri zasluži. Jasno je, da bi se tudi njegovi uspehi dvignili na tisto višino, kakršno si vsi želimo.

J. K.

Prihodnjic: razpis noveletnih nagrad!

Franc Smole - petdesetletnik

Te dni je praznoval v krogu svoje družine petdesetletnico FRANC SMOLE, posestnik iz Zubne pri Velikem Gabru. Kot kmečki sin se je moral prebiti skozi življenje v bivši Jugoslaviji s trudom vsakdanjim delom, nato pa je prevzel od staršev skromno posestvo z malo pedagoško gostilno, ki še dobila vzdevek »Pri osamljenem Francetu«.

Ko je okupator zasedel našo domovino, je Smole takoj stopil

v vrste NOV in jo moralno in materialno podpiral vse do takrat, ko je aktivno sodeloval v partizanski vrste in bil po težjih borbah tudi ranjen. Ranjenega so nato odpeljali z letalom v zaloge v Bari. Njegova družina je zgubila za njim vsako sled in ga smatrala za mrtvega. Ko je bil invalidski pevski zbor na turneji po Italiji in Dalmaciji, se mu je pridružil tudi Franc, saj je bil vedno in je še danes ljubitelj slovenske in predvsem partizanske pesmi. Po osvoboditvi pa je prišel Franc v svojo rodno vas odklikovan za hrabrost.

Domga je čakalo težko delo. Pripravljalna dela za gradnjo proge do Kanižarice kar lepo potekajo. Prišli so gradnji nadvoz na cesti Crnomelj — Metlika in most čez Dobličanko. Ta proga je res velike gospodarske koristi zlasti za Rudnik in Beisaid, še večji pomen pa bi imela, če bi bila zgrajena do Vinice in priključena na progo Karlovac — Reka. Upamo, da bo gradnja še preproste proge spomladi še bolj zaživela.

Priljubljenemu Francetu želimo, da bi v krogu svojih domačih preživel še mnogo let!

ker je bilo v vasi le malo partizanov. S svojim pravišnim odnosom je težave kmalu premagal in postavil so ga na čelo vse organizacije, ki jih v veliki meri vodi še danes. Je predsednik Kmetijske zadrage, predsednik Gradbene uprave nove postaje Veliki Gaber fid.

Pripravljenemu Francetu želimo, da bi v krogu svojih domačih preživel še mnogo let!

Anton Lavriha

Iz Suhorja pri Metliki

Danes je živo srebro padlo pod ničlo. Sedel sem na zapeček misleč, zakaj ne bi nekaj napisal za Dolenjski list.

Pregled vina je bil končan že predljudni točen. Pregledovalci so bili nad vse točni. Pregledali so vse sode, med katerimi je tudi precej praznih. Letošnje slabo vreme in toča imata zaslug, da je pridelek pitel. Vendar bi se motil kdor bi mislil, da nimamo dobre kapljice. Kdor je skrbno odbral nagosto in plesnivo grozdje, je pridobil še kar dobro pijačo. Čezraj je vina manj, ga je imamo nekaj za prodajo ter vabimo stare kupce, da nas obkličijo in si nabavijo vino pri nas.

M.

Drobne iz Crnomlja

Pred kratkim je umrl v 93 letu starosti Jože Gorupič iz Loke. Bil je eden najstarejših Belokranjcev.

Obe pekarni v Crnomlju sta znižali ceno belemu kruhu na 78 dinarjev za kilogram.

Končno je še nastopilo suho vreme, ki je bilo tako potrebno. Kmetje bodo tako lahko pripravili nastilj za zimo, pa tudi drva.

Pametna beseda iz Zbur

Pred kratkim je dopisatelj o pomni tovarša urednika Dolenjskega lista, da se o naši vasi premalo piše. Na žalost smo precej oddaljeni od mesta in naša nekdanja znana in napredna vas začena slovari zaradi pretepev in razgrajev. Njihovo početje preseda že vsem vaščanom.

Pred nedavnim se je pojavila taka razgrajna ekipa v gostinji Franca Perleta in začela ugovarjati, če je kaj vročkovnih pivcev in ali imajo rdečo ali belo kof. Kri so pregledovali eni z noži, drugi z gorjalkami in posledica tega je bila, da je nekaterim krvodajalcem moral priskočiti na pomoč rešilni voz, ki jih je zapeljal v novomeško bolnišnico. Zalosten je za take ljudi družni dan, ko svin z obvezano glavno srečo svojo mater in nima kaj povedati v opravičilo.

Kar nas je starejših vaščanov

TOLAŽBA

»Očka, daj mi dva kovača — rad bi se peljal z vrtiljakom.«

»Nima smisla, sinko, kajti zemlja je tako okrogla.«

SODOBNA JULIA IN ROMEO

»Ah, ljubica, vse bi storil zate, zvezde bi ti utrgal z neba...«

»To je vse lepo, ampak povej, če mi lahko podpišeš memo za posojilo!«

ŠPORT IN TELESNA VZGOJA

NOVOLETNA ŠPORTNA ANKETA DOLENJSKEGA LISTA

Stara navada je, priljubljena posebno pri športnih listih, da se ob pričetku novega leta predloži športni anketi. Naše letošnje leto je bilo precej uspešno. Posebno privlačno in zanimivo so »volitve« najboljšega športnika sezone, ki navedno ob izvolitvi prejme pokal ali nagrado lista. Največkrat se te »volitve« izvedejo v obliki ankete, kjer sodeluje ali vse športno občinstvo (predvsem bralci lista) ali pa izbrani posestniki, ki bodo gotovo dali najrealnejše rezultate.

Dolenjski list sicer ni športni list, ima pa nakopano informacij svoje bralce o napredku telesne vzgoje in športa v naši domovini — Dolenjski. Uredništvo se je odločilo, da pripravi svojim bralcem — ljubiteljem športa presenečenje. Razpisalo je anketo za najboljšega dolenjskega, poleg tega pa še novomeškega športnika. Letos bodo v anketi sodelovali in izbrani sodelovalci v funkcijah dolenjskih telesnovzgojnih in športnih organizacij, ker imajo kolikor toliko dober

pregled nad uspehi posameznikov. Zato pričakujemo več ali manj realne rezultate. Za prihodnje leto pa bi morda anketo razširili na vse bralce Dolenjskega lista, ki bi jih zanimala izvolitev najboljšega športnika.

Kakšen bo sistem letošnje ankete? Ne bo se volilo le najboljši

8. decembra smo imeli na črnomeljski gimnaziji športni dan. Že pred napovedano uro se je zbralo pred gimnazijo preko 400 dijakov, ki so ob 8. uri izrenili po skupinah v tri smeri. Vseh 400 dijakov je šla ena skupina. Najprej so prispele na cilj učenci I. b razreda, ki so prehodili pot od gimnazije mimo spomenika NOB. Telesniške postaje, mestinske vodovoda, Glavnega staba NOB, spomenika Staneta Rozmana, Lokev, Otavca, ortopedske delavnice NOB do stare šole v Rodinah. Druga je bila na cilju skupina iz četrtega razreda in VII. razreda. Vseh 23 skupin je prišlo na cilj v razdobju dvajsetih minut. Vse tri smeri pohoda so bile dolge 8 km. Na cilju je bilo veliko veselja, ko so se znašle vse skupine.

Nato so dijaki nekoliko počivali, napolnili se prepevajo odšli domov. Popoldne je bilo prvenstvo gimnazije v malem rokometu. Po triurni borbi sta dosegla zmago IV. a razred za nižjo in VII. razred za višjo gimnazijo. V finalni tekmi je zmagala ekipa VII. razreda proti nižjemu s rezultatom 11:4. Tekma je bila tekmoma med VII. in V. razredom. V teh dveh ekipah so nastopili skoraj sami igralci, ki igrajo za TVD Partizan v dolenjski podzvezi. Tokrat so se predstavile tudi dijakinje od IV. do VIII. razreda. Zmagale so rdeče proti modrim 4:0.

V vseh tekmah je sodelovalo 14 rokometnih ekip s 130 igralci. Med

Najbolj pa je bila zanimiva finalna tekma v kateri sta se srečala Odred in Rudar Trbovlje. Odred je dobesedno pregalil Rudarja z rezultatom 14:5. Posebno so se izkazali Čop ter vratarji Sinek in Stovharčič.

S tem turnirjem in osvojitvijo četrtega mesta v LRS so uspešno zaključili letošnjo rokometno sezono. Rokometiški se bodo sedaj pripravljali z zmikim treningom za borbo v spomladanskem delu I. lige LRS.

Skoraj vsi učenci osnovne šole so vključeni v TVD Partizan. Telesne vadbe do sedaj ni bilo, ker izkustveno domu ni preč. Upamo pa, da bo v najkrajšem času postavljena in da bo še pred novim letom telovadnica polna vseh oddelkov. V naše vrste vabimo tudi tiste, ki še niso vključeni.

šega športnika, ampak bo vsak anketiranec napisal desetorico najboljših. Ob pregledu odgovorov se bodo mesta točkvala, zmagovalec ankete pa bo postal tisti, ki bo nabral največ točk.

Vsi, ki bodo vabljani, da sodelujejo v anketi, bodo še in teden prejeli ankete lističe, ki jih morajo izpolnjene poslati na uredništvo do vključno 20. decembra, tako da bodo rezultati ankete lahko objavljeni v noveletni številki.

Uspeli športni dan v Crnomlju

dijaki je veliko zanimanja za dinamično borbeno igro. Tekmam je prisostvovalo tudi precej gledalcev.

M-k.

KINO

»KRKA« — NOVO MESTO: 16. do 20. decembra: francoski barvni film »Graf Monte Cristo I. del. Od 22. do 26. decembra: francoski barvni film »Graf Monte Cristo II. del.

»DOM JLA« — NOVO MESTO: 16. do 18. decembra: jugoslovanski film »Lažni car«. 20. decembra: »Dokument našega časa«. Brezplačne predstave v čast Dneva JLA.

»DOLENJSKE TOPLICE: 17. in 18. dec.: švicarski film »Kralj kraljevite«.

»SENTERNEJ: 17. in 18. decembra: ameriški barvni film »Onstran Missourija«.

»ZUZEMBERK: 18. dec.: italijanski film »Tri prepovedane zgodbe«.

»KOSTANJEVICA: 18. dec.: ameriški barvni film »Amerikanec v Parizu«. 22. decembra: angleški film »Njimi pripada slava«.

»MOKRONOG: 17. in 18. decembra: italijanski film »Grenki rži«. »CRNOMELJ: 15. do 18. decembra: v senci mrzlice«. 20. in 21. decembra: »Dvojčice«. 22. do 26. decembra: »Rdeči gusar«.

»SEMČIČ: 17. in 18. decembra: angleški film »Osebnost zadeva«. 21. decembra: angleški film »Browninova verzija«.

»GRADAC: 18. decembra: ameriški film »Črni de Bergerac«.

»DRAGUTS: 18. dec.: ameriški film »Pet prstov«.

»JADRAN« — KOČEVJE: 16. do 18. decembra: ameriški film »Telega«. 21. in 22. decembra: francoski film »Karneval«.

Potujoči kino

Novo mesto predvaja ameriški film »Klovni« v bolnišnici Novo mesto: v četrtek, 15. decembra, ob 18. uri. — V Bistri vasi: v petek, 16. decembra, ob 18. uri. — V Beli cerkvi: v soboto, 17. decembra, ob 18. uri. — Na Dvoru: v nedeljo, 18. decembra, ob 18. uri. — V Strahli: v nedeljo, 18. decembra, ob 18. uri.

MALI OGLASI

PRODAM močne litofeklene plošče po 80 din. kg; prenosni keno za 50; cena 6.000 din; V Bistri vasi: v petek, 16. decembra, ob 18. uri. — V Beli cerkvi: v soboto, 17. decembra, ob 18. uri. — Na Dvoru: v nedeljo, 18. decembra, ob 18. uri. — V Strahli: v nedeljo, 18. decembra, ob 18. uri.

ZA POMOČ BOLNICI in za dru-

ODKUPUJE SVINJSKE KOŽE in vključuje nepoškodovane po 200 din za kilogram na vseh odkupnih postajah.

OBVESTILO

Zabnicu iščem upokojeno bolniško sestro. Ponudbe na upravo Dolenjskega lista pod št. 130. »Sestra«.

KMETIJSKA ZADRUGA PREKO. PA kupa motorno kolo v dobrem stanju, 200-300 cc. Kupimo ša tudi iz osnovnih sredstev. Ponudbe pošljite na zadrugo.

PRODAM VINOGRAD 13 a v Razborju pri Catežu. Polzeve se v Veliki Loki št. 15.

KRONIKA NESREČ

Jeršanu Janku, avtomehaniku iz Crnomlja, je logar Pezdirc Anton vrgel kamen v glavo in mu poškodoval Fortuna Jurij, mehanik v vavenski v Crnomlju, si je pri zbiranju motorja z rodico poškodoval levo roko. Kacunič Franjo, oficir JLA iz Novega mesta, je padel v pisarni in si poškodoval levo nogo. Derganc Alojz, posestnik iz Gabra, si je poškodoval prsti kofa, ker se je napravnili voz. Bevcu Francu, upokojencu iz Cadrže, je padlo drevo na desno nogo in mu je poškodovalo. Legvartu Ivanu, rudarju iz Rudnika Kočevje, so va. zorniki poškodovali glavo. Bradac Franec, mehanik in vajenc z Obrha, si je v delavnici s strojem poškodoval prst leve roke.

IZ MATIČNIH URADOV

Novo mesto V preteklem tednu je bilo rojenih 16 dečkov in 13 deklic. Umrli so: Kirchenast Ivan, posestnik, 56 let, iz Jurke vasi. Mošič har Stane, uslužbenec, 39 let, iz Novega mesta. Kužnik Ana, 51 let, iz Biske vasi. Gornik Martin, električar, 43 let, iz Križevske vasi. Gerdenc Franc, kmetovalec, 61 let, iz Novega mesta. Perok ni bilo.

Prečna

Umrli so: Goje Frančiška roj. Makovec, gospodinja, 46 let, iz Vel. Bučne vasi. Kastelj Marija roj. Kio, kmetovalka, 89 let, iz Muhaberja.

Mokronog

V novembru sta bila rojena 1 deček in 1 deklica. Umrli sta: Zupet Jože, kmetovalec, 56 let, s Slepšaka in Čerk. Marica, otrok, 2 leti, iz Mokronoga. Poročili so se: Magovec Rajmond, delavec iz Hrastovca, in Bevc Marija, delavica iz Hrastovca. Vene Jože, delavec iz Gor. Jesenic, in Bert Ana, delavka iz Hrastovca.

Ribnica na Dol.

V novembru je bilo rojenih deček in 6 deklic. Umrli so: Lavrič Marijana, 60.

Knjižni dar Prešernove družbe

Prešernova družba je re-
nično se postala vseslovenska
knjižna družba, saj je letos na-
tiskala svojih knjig za 81.000
članov. Samo od lani je število
članov poskočilo za 31.000. Če
malopomislamo na to številko
— 81 tisoč članov, od katerih
prejme vsak po 5 knjig — se
nam hitro zjasni, kako izredno
vlogo za kulturno in prosvetno
izobraževanje našega ljudstva
opravlja Prešernova družba. Ve-
seli smo te številke, obenem
pa tudi ponosni nanjo, saj nam
priča, kako naš človek dobro
knjiško ljubi in ceni. Priznanje
pa tudi Prešernovi družbi, ki si
je s pravišnim prirednim znanja
utrditi pot med vse naše sloje,
in pa požrtvovalnim poverjenik-
om, katerim gre nemala hvala,
da je Prešernova družba postala
tako množična organizacija.
In če govorimo o knjižnem »da-
ru«, ki so ga za leto 1956 pre-
jeli člani, menimo, da je ta be-
reda povsem na mestu, kajti za
bore 3 stoletje, prejeti 5 vred-
nih, lepo tiskanih in okusno
opremljenih knjig, je res dar,
ki smo ga lahko vsi veselili. Kaj
vsebuje letošnji knjižni dar
Prešernove družbe?

KOLENDAR za leto 1956. To je
res prosvetni zbornik, v katerem
so sleherni veliki našli.
Poleg običajnega koledarskega
dela s datumi, spominskimi
dnevi in podobnim koledarskim
gradivom, vsebuje bogato boro
članov, sestavkov in drobica iz
najrazličnejših področij, o čem-
nem priča že število člankov, ki
jih je kar 54. Ob 10. obletnici
FLR Jugoslavije, Prodicanje in
nevadni svet, o Bosni in Herce-
govini, Mehanizirano kmetij-
stvo, Zagodovina pšenice, Goz-
darstvo, Zdravstveno zavarova-
nje, Umetna vlakna, O sodobni
prehrani, Zdrav dom, Naše red-
ke živali, Od Münchena do Se-
vernega polja, Kako dvigniti
rodovitnost tal itd. itd. Lepo
je izbrani tudi lepovostni del
(povesti in pesmi), kulturno-
gospodarski članki, potopisi in
podobno. Iz velikih dni naše
osvobodilne borbe pišejo Semič-
Daki, Tomšičeva med »Hirš,
Miško Kranjec: Usodno molča-
nje, Ferdo Kosak: Arcajacija,
Bor: Kurir, in drugi. Kalendar

**O neonski razsvetljavi
v Kostanjevici**
Kostanjeviki kaže se po-
govarjajo o razsvetljavi. Ne-
onsko si napravimo, tako mo-
drdrujejo.

E, kaj bi z neonsko, se od-
reže Pepi, potem so ljudje ta-
ki, kot bi z »britofa na ur-
leup« hodili...
Pa so se kar za navadno
odločili.

Še nekaj starih žužemberških

Janez z Brega pride k
zdravniku. Poznan je bil, da
ga rad čene na zob in da je
ponoči več zunaj kot doma.
Ker ga je zdravnik poznal,
mu je svetoval naj hodi s ku-
rnimi spat, če 14 dni na naj
spet pride. Janez vzame zdrav-
nikov nasvet dobesedno. Ko
pa pride spet na pregled, od-
govori zdravniku na vpraša-
nje, kako je z zdravjem, ta-
kole:

»Vaš nasvet m' ni prou nč
pomagal! Ena kura je bila
kocka, je čev večir na jačeh se-
dela, ena m' je ušla pa na
cimpv«.

Tone, hlapec pri znanem
žužemberškem trgovcu, pelje
težko naložen voz umetnega
gnojila iz Novega mesta (šil-
ski soliter in superfosfat) Na
ovinku nove ceste ga dohiti

kraši mnogo slik in fotografij,
posebej je pa priložena barvna
fotografija maršala Tita. Ker je
Prešernova družba pripravila
za svoje člane tudi veliko na-
gradno zbiranje in vsakemu ko-
ledarju priložena srečka za to
zbranje.

Ivan Potrč: ZLOČIN. Pisatelj,
ki je lani dosegel tako prodoren
uspeh s svojo povestjo Na kme-
tih, je za Prešernovo družbo
napisal v obliki povesti »kro-
niko« zločina — aretacijo in
uboj dveh jugoslovanskih ko-
munistov: Djura Djuroviča in
Nikolaj Selimoviča leta 1929. Z
močno pripovedno silo in kle-
nim, prav Potrčevskim jezikom
je pisatelj upodobil vse tisto
ogabno ozračje policijskih in
žandarmerijskih »stanic« in ne-
človeško krute metode hlapcev
proti ljudskega režima, policajev
in žandarjev, nad ljudmi, ki so
se borili za pravico zatirane
množice, za zmago proletariata,
za napredek in svobodo. Potrčev
Zločin je močno umetniško delo
iz tistih dni in o ljudeh, ki so
pripravljali tla za vstajo in se
jeli seme revolucije ter ga za-
lili s svojo lastno krvjo.

**Vekoslav Kaleb: ČUDOVITI
PRAH.** Dva osebi, dva prepro-
sta, prostodušna partizana —
spilski dijak, delegat čete, in
banjski kmet, potujeta šest dni
skozil vsa pokrajina, stradata,
so bujajeta in zaupata v dober
konec. To je ogrode krasne po-
vesti Čudoviti prah, ki jo je
napisal hrvaški književnik Ka-
leb in z njo na svojstven način
posegel v problematiko in dog-
janje osvobodilne borbe. Samo
dva skromna junaka, kajti vse
ostale osebe so prikazane le mi-
mogrede, boji in manevri dveh
posameznikov proti vsakovratni
sovražniški, z nepremag-
ljivo vero v zmago, ko izmuče-
na tavata z bosimi nogami po
čudovitem prahu domače zemlje.

**Kaj pa je pravzaprav za-
stojnikarsko delo? Ce nekdo
pridno dela, dobi za svoje
delo mesečno plačo, torej ni
zastojnikar. Dobiva plačo in
ima poleg tega še to lepo last-
nost, da je vreden, da rad de-
la, skratka da je delaven člo-
vek. Tak človek je na mestu,
saj ima poleg običajne službe-
ne dolžnosti še neke višje,
namreč da s svojim prekomer-
nim delom skuša družbi ko-
ristiti. To je velika in lepa za-
vest in tako zavest so najbrž
imeli tudi tisti, ki so padli v
boju s sovražnikom. Pa men-
da ne bomo rekli, da so bili
zastojnikarji? Izbojevali so
svobodo. In to je bila velika
skladnja dajate!**

**Kaj pa je pravzaprav za-
stojnikarsko delo? Ce nekdo
pridno dela, dobi za svoje
delo mesečno plačo, torej ni
zastojnikar. Dobiva plačo in
ima poleg tega še to lepo last-
nost, da je vreden, da rad de-
la, skratka da je delaven člo-
vek. Tak človek je na mestu,
saj ima poleg običajne službe-
ne dolžnosti še neke višje,
namreč da s svojim prekomer-
nim delom skuša družbi ko-
ristiti. To je velika in lepa za-
vest in tako zavest so najbrž
imeli tudi tisti, ki so padli v
boju s sovražnikom. Pa men-
da ne bomo rekli, da so bili
zastojnikarji? Izbojevali so
svobodo. In to je bila velika
skladnja dajate!**

**Prav tako niso zastojnikarji
tisti, ki hodijo večer za večer-
rom po gorskih vaseh in lju-
dem tolmačijo zakone, pri-
pravljajo volitve itd. Res je,**

**Anton Ingolič: DEČEK Z
DVEMA IMENOMA.** Tretje le-
poslovno delo, mladinska povest
znane pisateljice Ingolič De-
ček z dvema imenoma, bo ne-
dvomno enako ugajala mladim
in starim članom Prešernove
družbe, saj je to povest s prav
posebno vsebino iz nedavnih
let. Esesovec Groth, ki je med
vojno krepko pomagal zatirati
in pobijati štajerske ljudstvo,
je z enega takih svojih pohodov
poslal ženi v Nemčijo, ker sta
bila brez otrok, krepkega pet-
letnega dečka in ga posvojil.
Mali Kurt, oziroma Janko, kot
je bilo njegovo slovensko ime,
je tako ostal v Nemčiji kot ud
Grothove družine. Nekoli po
vojni, pa ga je »očes«, bivši es-
esovec in sedaj trgovski potnik,
zvel v avtu s seboj, ko je odšel
v Jugoslavijo. Zaradi nezgode
sta se ustavila pod nekim pla-
ninskim krajem na Štajerskem.
V dečkovi glavi se začne obu-
jati neki nejasni spomini. Videj
je namreč svoj rojstni kraj, to-
da ko so ga pred šestimi leti
odpeljali, je bil še premlad, da
bi mogel nekaj vedeti kje je, saj
smatra Grothova za svoja prava
starša. Toda začne nekaj sumiti,
stikači in naposled odkrije, ka-
ko je pravzaprav z njim. Ta čas
pa tudi njegov pravi starši na
Štajerskem dobijo sporočilo
Rdečega križa, kje živi njihov
izginul sinko. Stvar se začne
razvijati pred zavezniškim sodi-
ščem, v Nemčijo odstopajo prava
matič in naš pravni zastopnik in
po dolgih prizadevanjih (kier-
jih poznamo iz zadeve s Prič-
nikom) se Janko vrne z materjo
v svoj domači kraj v Jugosla-
vijo.

Ingolič je uspejo, da je to
zanimivo snov lepo obdelal in
napisal živo, napeto povest. Zla-
sti je lepo srečanje obeh mater
— prave in Nemke, ki je bila
posvojena izredno vzljubila, pa
si vendar tudi sama prizadeva,

da bi Kurta — Janka vrnila
pravi materi.

**Gustav Šilih: VZGOJA NA-
ŠIH OTROK.** Peta knjiga letoš-
njih »Prešernovke« je namenjena
predvsem staršem. Z njo je dal
naš priznani praktični in teore-
tični pedagog Gustav Šilih tehi-
no napisano delo o vzgoji otrok.
Vzgoja je tako važen osebni in
družbeni problem, da mu mora-
jo tako starši kot ostali vzgoji-
telji in družba posvetiti vso
skrb. Hkrati pa so vprašanja
vzgoje zlasti v nekaterih stva-
reh zelo delikatna in je vsako-
mur treba vedeti, kako jih re-
ševati, kako dati vzgoji naših
otrok pravo, pametno in na-
predno smer, zlasti na podeže-
lju, ko ljudi vedoma ali nevedo-
ma bremenijo s toliko kvarnih
ostankov nekdanje vzgoje in
nazadnjaške miselnosti. Avtor
govori v knjigi o splošnih dej-
stvih glede vzgoje, o posebno-
stih mladega človeka, o pomu-
nu družine za vzgojo mladega
rodu, obravnava posebno načela
za vzgojo otrok, govori o
vzgojnih in o otroških napakah
itd. Potrudil se je, da razlaga
jasno in preprosto in bo snov
lahko razumel in si jo prisvojil
tudi čisto preprost bralec.

**To je letošnji dar Prešernove
družbe, ki je v lepem številu
prispele tudi na Dolenjsko. V
sedanjem novemškem okraju
ima Prešernova družba 2707 na-
romnikov, v kočevskem pa 2392.
Precej, vendar še premalo. No-
vomeškemu okraju naj bo za
vzglede kočevski (novomeški 2192
članov, kočevski 2392, med tem
ko ima bivši črnomaljski okraj
le 515 članov). Saj je plemeniti
namen Prešernove družbe, da
obdari s svojimi knjigami kul-
turno slovensko družino. Kul-
turna dolžnost nas vseh je, da
je pri tem prizadevanju čimbolj
podpremo!**

„Zastojnikarsko“ delo ni minilo

Nekateri zadnje čase pre-
senetično radi poudarjajo, da
je zastojnikarsko delo minilo.
Kaj je pravzaprav zastojnikar-
sko delo? Kdo so tisti, ki to
frazo stresajo med ljudmi? V
graditvi in obnavljanju naše
domovine je bilo treba storiti
marsikaj več kot smo bili
dolžni. Treba je bilo, saj je
večpospodo ostajalo delo, ki je
čakalo pridnih rok. Marsikaj
je bilo narajenega udarniško,
kar je znatno pripomoglo na
kvi obnovi naše domovine. Te-
daj so se našli ljudje, ki so se
norčevali iz takega dela. Prav
isti ljudje pa se zdaj, ko je

da ne dobivajo plače za to, je
pa to toliko lepše in plemenit-
tejše, ker zanj ne terjajo nič,
ker jim je edino plačilo blagor
ljudstva, med katerim delu-
jejo.

In natanko tako je tudi s
prosvetnimi delavci. To niso
ljudje, ki štiri ure presedijo v
šoli, potem pa lazijo po spre-
hodih itd. Tri leta sem v služ-
bi, pa bi lahko na prste naštel
vse take sprehode. Tu gre za
nekega več. Gre za to, da ljudi
izobrazimo, damo ljudem kar
največ mogoče, ker smo mi
vsi odgovorni za odnose med
ljudmi, od nas vseh zavisi bo-
dočnost našega potomstva.
Razdajati se moramo, delati
moramo brez prestanka in ne-
umorno.

Pa še eno smo dolžni: fa-
kim ljudem, ki govorijo o za-
stojnikarstvu in se celo nor-
čujejo iz tistih, ki se z vsemi
silami trudijo, da bi dali kar
mogoče, je treba dopovedati,
da je to delo vkalkulirano v
naši družbeni zavesti, da smo
nekomu potrebni in da je
vkalkulirano tudi v notranjem,
srčnem zadovoljstvu, ki ga tak
človek ima po izvršenem delu!

Pa še eno smo dolžni: fa-
kim ljudem, ki govorijo o za-
stojnikarstvu in se celo nor-
čujejo iz tistih, ki se z vsemi
silami trudijo, da bi dali kar
mogoče, je treba dopovedati,
da je to delo vkalkulirano v
naši družbeni zavesti, da smo
nekomu potrebni in da je
vkalkulirano tudi v notranjem,
srčnem zadovoljstvu, ki ga tak
človek ima po izvršenem delu!

Pa še eno smo dolžni: fa-
kim ljudem, ki govorijo o za-
stojnikarstvu in se celo nor-
čujejo iz tistih, ki se z vsemi
silami trudijo, da bi dali kar
mogoče, je treba dopovedati,
da je to delo vkalkulirano v
naši družbeni zavesti, da smo
nekomu potrebni in da je
vkalkulirano tudi v notranjem,
srčnem zadovoljstvu, ki ga tak
človek ima po izvršenem delu!

Nevarna tatvina

Na železniški postaji v Osa-
ki na Japonskem je tuj ukrad-
del vročo in zbežal. V njegov
srečo so ga kmalu ujeli in
rešili neljubega presenečenja.
V vroči je bila namreč 12
strupenih kač, namenjenih za
neki laboratorij.

Med šahisti na novomeški gimnaziji in učiteljsku

Da je šahovska sezona v Novem
mestu v polnem teku, dokazuje
živahnost mladih šahistov na no-
vomeški gimnaziji in učiteljsku.
Dijaki imajo svoj klub, imenovani
»šahisti«, ki redno in zanesljivo
zmagali št. sodnik, ki je ostal
edini neuporaben. Drugo in tretje
mesto sta si razdelila Gajski in
Fink, sledila pa so jim še Avsec,
Bartolj, Bojančič, Dokl itd.

Med šahisti na novomeški gimnaziji in učiteljsku

Da je šahovska sezona v Novem
mestu v polnem teku, dokazuje
živahnost mladih šahistov na no-
vomeški gimnaziji in učiteljsku.
Dijaki imajo svoj klub, imenovani
»šahisti«, ki redno in zanesljivo
zmagali št. sodnik, ki je ostal
edini neuporaben. Drugo in tretje
mesto sta si razdelila Gajski in
Fink, sledila pa so jim še Avsec,
Bartolj, Bojančič, Dokl itd.

Jaka Lavriša Hustral: Bogdan Borčič

»Sedaj bodo vsaj vedeli, kam
naj toležejo.« je v reku zabelil Na-
ce. Hitro sta prispela do čuvaj-
nice. Tam so ostali že razbiti te-
lefon, ki je neprestano zvonil, in
izvlekli vse, kar je bilo, kakor se
je izrazil Hraat, »službenega«. Na
progi pred čuvajnico so ropotilo
in sapor zmetali na kup in zažra-
li. Čuvaj je bil kakor brez glave.
Skakal je od barake do proge in
nazaj in nekaj nerazumljivega
mormljal.

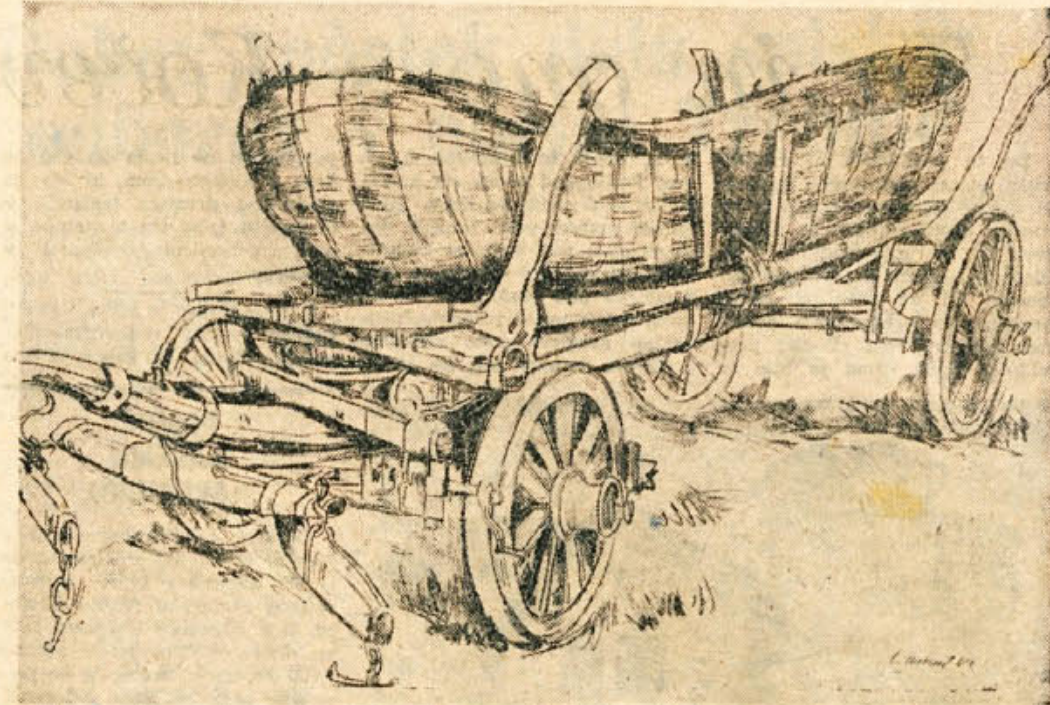
»Teja bo še kap« so se hali-
borci, ko so odhajali proti gozdu.
Zjutraj je Nace odšel v štab, da
raportira komandantu.

pa poškrbiva za našto!

V postojanki se je zeleno za-
bliskalo. Takoj nato je nadležno
piskajoč priletela mina in se raz-
letela okrog nasipa. Za njo so v
trojih sledile druge.

»Prekleta so bili umi. Saj je
skoro dva kilometra do postojan-
ke« je dejal Nace. Vtem se je že
oglasil mitraljez v bunkerju ob
progi. »Aha, oles se je začel,
godce imamo dobre« se je počel
Hraat in jo odkuril za ostalimi
proti čuvajnici. Pri razbitini sta
ostala Nace in Tonček. Namoč-
ila sta robce v nafto in jih zažra-
la. Nace je štel: »Eden, dva...
trii! Goreča robca sta v loku od-
letela v sredo luže, ki se je delala
v vrtači. Nato sta naglo stekla.
Plamen je pojejal, nato se pa za-
čel počasi širiti. Naenkrat je
bruhnilo kot iz vulkana. Nad čr-
nim plamenom se je dvignil črn,
dušič dim.

»Ni potrebno Nace« pravi
smeje se komandant in pokaže s
roko proti dolini, kjer se je ve-
dno dvigal reber črnega črna,
»je že raportirano!«

Vlado Lamut: Dolenjski skoš

Fifti ne more za to!

V našo famlijo smo dobili psa,
pravzaprav niti ne psa, ampak
palička. Končno pa je vseeno, naj
bo pes ali paliček, nekaj pasjega
ima na sebi. Mogoče ima rep
pasji, mogoče ušesa, mogoče dia-
ko prav gotovo pa laja. Laja
čisto na tanko, tako na tanko in
visoko kot svoje dni svetovno
znana indijska peyka A. Sunak.
Oprostite prosim, da pišem kar
tako po domače, recimo po gor-
jansko, kajti do sedaj še nisem
mogel zaslediti indijskega slo-
varja, kakor ne morem zaslediti
francoške vzdnice, ki jo moj edi-
ni nadebudni Fiftič nujno potre-
buje v šoli. Veste, z učbeniki je
pa res težko. Sedaj mi je že na-
ravnost sitno, ko ne morem dobiti
nikjer zgodovine iz časov Napo-
leona in edinega prosvitega ces-
sarja Franca Josipa, ki ni bil ni-
kdar v bitkah, razen pri Solferi-
nu, in je bil vedno v vojni. Se-
veda sem ne spadajo vojne z
raznimi Katarinami, Elizabetami
itd. Hudo mi je zato, ker mi lah-
ko kar na lepem nekdo vrže ost-
roma pišne v obraz, da sem de-
nar, ki ga je tako težko dobiti,
pognal po gladkem grtu, namesto
da bi kupil tako važne reči kot
so šolske knjige, posebno se se-
daj, ko se pripravljamo na teme-
ljično šolsko reformo.

Oprostite prosim, da sem pre-
skekli na povsem nekaj drugače,
kar sem vam hotel pripovedovati,
namreč od psička, ki mu pravim
Bobi, na šolo, ki ji pravimo
učna in vzgojna ustanova. Nam-
reč tale naš Bobi mora sedaj v
šolo. No, no, no, in prostim in-
kajnih primerjav, vse skupaj je
zgodil slučaj in to zato, ker smo
v tako naglem tempu, da bi radi
vse skupaj nenkrat povedali, da
se nam vedno tako mudi v služ-
bo in v honorarno službo in na
pomoč drugim v službi in na sejo
in na sestanki in na izlet itd.
Torej z eno besedo — mudi se
nam.

Torej, da pričnemo se enkrat.
Naš Bobi mora v šolo. Ker se
menj in bolj prestani Fiftič ved-
no in bolj, nadebudni Fiftič pa je
imel izredno dolžnost na gra-
cično Fiftiča in nadebudnega
Fiftiča. In konec koncev, ko smo
se na družinskem upravnem in

delavskem svetu pogovarjali o
tej vevvažni zadevi, smo prišli
do sklepa, da se naj naš Bobi,
ki mu pravimo tudi Bobič, sam
vzgoja in uči, ker smo vsi pre-
zaposleni in se nam vsem skupaj
strašno mudi. Jaz, Fiftič, sem v
upravnem in delavskem svetu le
zapisnikar oziroma tajnik, kajti
glavar, oziroma direktor, upravi-
telj ustanove je samo po svoji
uradni dolžnosti član tega sveta
in nima kot tak nikakove vpliva
na celotno razpravljanje.

V knjigo sej upravnega oziroma
delavskega sveta sem vpisal na-
slednje izjave: Govori graciozna
Fiftička:

»Mislim, da ste že veliko brali
in tudi slišali na sestankih, da je
mladina preveč zaposlena s štū-
dijem, zato naj se šola reformi-
ra. Ker pa se šola toplotno (to
pride najbrže od toplotnega ve-
tablo, zaradi slabega znanja) še
ni reformirala, da bi nam zma-
njajšala šolsko delo vaja za pet
in deset, se ne morem obliži-
rati (to pride najbrže od obliži-
druga violina v orkestru) da bom
Bobiča vzgajala in učila«.

Govori nadebudni Fiftič: »Ce že
hočem imeti pas, da bo kaj vreden,
kar se tiče vzgoje in znanja,
kot na primer pa Lise, Muzič,
Lisko in tako dalje, ga damo v
šolo. Sicer se pa popolnoma strin-
jam z izvajanjem predgovornice.
Dixi!«

Ze sem hotel nekaj povedati,
pa me toplotno pogleda pre-
lestna Fifti in reče:

»Vsi skupaj smo na jasnem, da
smo vsi prezaposleni. Dajem pred-
log, da se ta problem prouči in
ga na enem prihodnjih sestankov
spet načnemo.«

Predlog je bil sprejet. Saj kaj
pa hočemo drugega. Prelestni
Fifti se je mudilo v službo, gra-
cično Fiftički se je mudilo k
pisanju vajam, to je silno važna
panoga družbenega (oprostite pro-
sim, zmoli se se, v uradnih
knjigah se ne sme prav nič črtati,
niti radirati, zato tudi ni treba
več radirke prodajati, družbenega
izdajanja, nadebudni Fiftič pa je
imel izredno dolžnost na gra-
cično Fiftiča in nadebudnega
Fiftiča. In konec koncev, ko smo
se na družinskem upravnem in

predvojni Jugoslavije, znamke
Švice (Pro Juventute, frankove,
in letalske), tematske zbirke
kot letalska pošta, UPU, UNO,
šport, živali, rastline na znan-
kah itd. Tudi pionirski so razsta-
vali prav lepe zbirke. Obisko-
valcem je bila na vpogled tudi
filatelistična literatura, albumi,
katalogi in filatelistični pribor.
Ceprav metliško filatelistično
društvo številčno ni ravno
močno, je vendar doseglo lepe
uspehe, saj je za svoja dela za
dvakrat prejelo pohvalo od Fi-
latelistične zveze Slovenije.

Filatelistična razstava v Metliki

V okviru metliškega občinske-
ga praznika je Filatelistično
društvo v Metliki priredilo od
26. do 29. novembra svojo tretjo
razstavo znamk.

Olivrtitev razstave je bila na
občinski praznik, takoj po glavni
in svečanosti, in so si jo ogled-
dali predstavniki ljudske obla-
sti, mnogi odrasli, zlasti pa
šolska mladina.

Razstavo sta organizirala
predsednik Filatelističnega dru-
štva Maks Vilfan in mr. ph
Gojko Jug. Poleg kompletne
zbirke FLRJ in VUJNA-STT je
bila razstavljena celotna zbirka

prevojni Jugoslavije, znamke
Švice (Pro Juventute, frankove,
in letalske), tematske zbirke
kot letalska pošta, UPU, UNO,
šport, živali, rastline na znan-
kah itd. Tudi pionirski so razsta-
vali prav lepe zbirke. Obisko-
valcem je bila na vpogled tudi
filatelistična literatura, albumi,
katalogi in filatelistični pribor.
Ceprav metliško filatelistično
društvo številčno ni ravno
močno, je vendar doseglo lepe
uspehe, saj je za svoja dela za
dvakrat prejelo pohvalo od Fi-
latelistične zveze Slovenije.

prevojni Jugoslavije, znamke
Švice (Pro Juventute, frankove,
in letalske), tematske zbirke
kot letalska pošta, UPU, UNO,
šport, živali, rastline na znan-
kah itd. Tudi pionirski so razsta-
vali prav lepe zbirke. Obisko-
valcem je bila na vpogled tudi
filatelistična literatura, albumi,
katalogi in filatelistični pribor.
Ceprav metliško filatelistično
društvo številčno ni ravno
močno, je vendar doseglo lepe
uspehe, saj je za svoja dela za
dvakrat prejelo pohvalo od Fi-
latelistične zveze Slovenije.

Okrogle

ČLOVEKOLJUB

Miha Vodomek stoji pred
sodnikom za prekrške. »Cu-
te, Miha, zakaj ste vlnali vo-
do v mleko in ga mirne dase
prodajali naprej?« — »Ja, to-
varš, veste, v temle čas je maj
mleka, sem pa vlnal vanj
velik vode, da bi ga bilo dost
za potrebe široke potrošnje.«

V NEKI PISARNI »ZA GORAMI, ZA VODAMI...«

»O, če bi ne bilo šefa, kako
sladko bi vsi spali?«
»Ali je tako strogo?«
»Strogo? Ne, ampak strašno
smrči...«

NEVARNO POLJUBLJANJE

»Otroci, živali ni treba ni-
koli poljubljati, to je lahko
nevarno.« je učiteljica rekla
otrokom, ko jim je govorila
o higieni. »Morda kdo ve kak
primer, ko je imelo tako pol-
jubljanje slabe posledice?«

JAZ VEM, SE OGLASI TON- ČEK

»Moja teta Špela je zme-
raj poljubljala svojega psička
Flokija na gobček.« — »In kaj
se je zgodilo?« je napeto vpra-
šala učiteljica. — »Flokij je
poginil.« je povedal Tonček.

ČE BI BILA GALICA PLIN...

Ko je bil slavni ameriški
slikar Wistler še v vojaški
šoli, ga je pri predavanju iz
kemije vprašal profesor, kaj
je galica. Wistler je vstal in
začel: »Galica je plin...« Se-
veda je zletel iz šole. In ko je
kasneje kot znan slikar ome-
njal ta dogodke, je vedno
pristavil: »Vidite, če bi bila
galica plin, bi bil jaz sedaj
general.«

JUNAK

»All ste vi tisti, ki je moj
žen, zabrusil take ostre be-
sede?«
»Da, jaz.«
»Čestitam — res ste funkcija

„NA VLAK“!

(Nadaljevanje in konec)
Nace je teren dobro poznal in ni
bilo treba nobenega predhodnega
ogleda.

Ceprav je bila hladna noč, je
vse tri kmalu obilil znoj. Vijaki so
bili zarjaveli in so se težko vda-
jali. Po desetih minutah so bile
matice odvisle. Tedaj so v daljavi
zasajale ljudi.

»Vlak«, je šepnil Tonček, »po-
hiznilo!« Detali so s podvojnjo
naglico. Skoči, ki sta jih prinesla
Tomi in Cenko, so odmaknili
travnice za pedeni v levo. Delo ni
bilo lahko, kajti pragoivi so bili
vdrti globoko v gramoz.

Vlak je bil oddaljen še nekaj
sto metrov, ko so partizani kon-
čali. »Tovariši, brž v zaklone!«
Nacetov ukaz ni bil potreben.
Vsi so jo uverili preko nasipa na
desno stran proge. Niso še dospe-
li v okrije gozda, ko je lokomotiva